

Biuro Prasowe Rządu informuje: 30 km. Prezydium Rządu zapoznało się z sytuacją demograficzną Polski. W świetle raportu rządowej komisji ludnościowej w ostatnich latach występuje osłabie-

(Dalszy ciąg na str. 2)

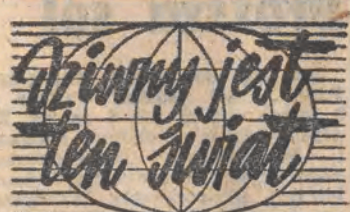
30 km. prezes Rady Ministrów Zbigniew Messner przyjął przebywającego z roboczą wizytą w Polsce zastępcę sekretarza stanu USA Johna C. Whiteheada. Rozmowa dotyczyła stosunków między Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki. Wszelchnie omówiono problematykę ekonomiczną w tym możliwości poprawy wzajemnych stosunków w tej dziedzinie. Prezes Rady Ministrów zapoznał również zastępcę sekretarza stanu z zagadnieniami związanymi z obecnym etapem reformy gospodarczej w Polsce.

(PAP)

Społeczeństwo w zdecydowanej większości aprobuje ideę utworzenia w Polsce rzecznika praw obywatelskich i oczekuje, że będzie to instytucja o charakterze ogólnokrajowym, powoływana przez Sejm i tylko przed nim odpowiedzialna.

Także stanowiska KW RK PRON w sprawie założenia koncepcji organizacyjno-prawnej instytucji specjalnych rzeczników praw obywatelskich, publikujemy na str. 4.

wyposażona w szerokie uprawnienia i środki działania. — Tak pisał wyraził 30 km. członkowie Komitetu Wykonawczego RK PRON obradujący z udziałem przewodniczących rad wojewódzkich ruchu oraz grupy doradców. Podstawą do takiego wnioskowania była dwumiesięczna dyskusja nad projektem założeń organizacyjno-prawnych polskiego rzecznika, przedłożonym społeczeństwu do zaopiniowania przez Radę Państwa i PRON, Konsultację organizacyjną ognia ruchu, przy współudzia-

PASTOR I ROCK AND ROLL

Zachodniobrzeziński duchowy Bern-Jürgen Hamman snany jest nie tylko jako „pastor motocyklistów” (na wszystkie nabożeństwa przyjeżdża do świątyni motocyklem), lecz również jako „pastor rock and rolla”. Już od trzech lat wygłasza on kazania przy dźwiękach muzyki rockowej. Na zarzuty, że przekształcił kościół w lokal rozrywkowy, Hamman odpowiada: „bynajmniej! Nie wszystko, co huca i hałasuje, pochodzi od diabła”.

Stolica Francji jest miastem ludzi samotnych. Do takich wniosków doszli badacze z Państwowego Instytutu Statystyki i Badań Gospodarczych w opublikowanym raporcie dotyczącym spraw demograficznych. Na 1000 mieszkańców Paryża przypada 172 samotnych mężczyzn i 202 samotne kobiety. Ludzie samotni stanowią obecnie 37,4 proc. ludności Paryża. W ten sposób Paryż pobity swym rekord. należą do tychczas do Nowego Jorku

Opr. (jch)

NAJSTARSZA GAZETA ŁÓDZI

(OBSŁUGA WŁASNA)

Wystąpienie premiera ZBIGNIEWA MESSNERA podczas ostatniej sesji Sejmu stało się kanwą konferencji prasowej z dziennikarzami.

Spotkanie to miało można określić kanonada pytań. Z nich też zrodziło się wiele wątków dyskusji z szefem polskiego rządu. Dotyczyła ona: kondycji gospodar-

czej kraju i zagrożeń w realizowaniu programu społeczno-gospodarczego. Wiele pytań dotyczyło wybranych zagadnień jak: ochrona środowiska, relacje placowe wobec zapowiedzi podwyżek cen. Dzien-

nikarze pytali premiera o korzyści wynikające z przystąpienia Polski do Międzynarodowego Funduszu Walutowego, o kierunki rozwoju współpracy w ramach RWPG stosunki ze Stanami Zjednoczonymi — po spotkaniu premiera z podsekretarzem stanu USA — C. Whiteheadem. Pytano o stosunki państwo — Kościół szczególnie w świetle niedawnej wizyty w Watykanie przewodniczącego Rady Państwa W. Jaruzelskiego.

Zdecydowanie na plan pierwszy pytań do premiera wysuwają się te, które wiążą się z przyszłością gospodarki i bezpośrednio będą odczuwane przez społeczeństwo. Na przykład kwestia zapowiadanych podwyżek cen.

W odpowiedzi premier stwierdził, iż ceny — co zostało ustalone w CPR na rok bieżący — mają wro-

(Dalszy ciąg na str. 2)

Ostatnia podwyżka cen „maluchów” zaniżyła posiadaczy przedpłat na ten samochód, które nie zostały zrealizowane w ubiegłym roku. Lista takich osób jest pokaźna, gdyż odbiór na 1986 r. wyznaczono wszystkim tym, którzy dokonali przedpłaty na 1986 r. i podczas czterech kolejnych ciągów nie wylosowali terminu odbioru samochodu w latach 1982—85. W sumie znalazło się na tej liście blisko 100 tys. osób, spośród których — z uwagi na opóźnienie w realizacji przedpłaty — wykupić dotąd „maluchy” niepełna 30 tys. osób. Czy pozostali muszą drożej zapłacić za samochód wydany im zbyt późno,

czy też zostaną powtórzone precedensy, że posiadacze nie kreali-

(Dalszy ciąg na str. 2)

30 km. odbyło się spotkanie wiceministra kultury i sztuki Jerzego Bajdera i wiceprezidenta m. st. Warszawy Michała Szymberskiego z zespołem Teatru Dramatycznego m. st. Warszawy, w czasie którego poinformowano o zmianach na stanowiskach dyrektorów naczelnych i artystycznych teatrów: Dramatycznego i „Rzeczypospolitej” od 1 września br. W związku z rezygnacją Marka Okopńskiego z pełnienia funkcji dyrektora naczelnego i artystycz-

Na zdjęciu: uroczystość złożenia kwiatów przed pomnikiem na Zdrowiu.

Foto: A. WACH

Piątek był drugim dnem pobytu w Łodzi partyjnej delegacji z Karl-Marx-Stadt pod przewodnictwem członka Biura Politycznego KC NSPJ i sekretarza Komitetu Okręgowego NSPJ w Karl-Marx-Stadt — Siegfrieda Lorenza.

Przed południem goście z NRD w towarzystwie i sekretarza KŁ PZPR — Józefa Niewiadomskiego złożyli kwiaty przed Pomnikiem Czynu Rewolucyjnego na Zdrowiu. Zwiedzili również łódzkie Zakłady „Elita” oraz „U-

nitra-Fonica” i teren budowy Centrum Zdrowia Matki Polki.

Po południu w Muzeum Historii Miasta Łodzi Józef Niewiadomski i Siegfried Lorenz podpisali porozumienie o współpracy pomiędzy KŁ PZPR a Komitetem Okręgowym NSPJ w Karl-Marx-Stadt. Jest to już kolejne porozumienie pomiędzy brańskimi instancjami partyjnymi, a ich szefowie wyrazili przekonanie, że zawołuje ono również współpracę pomiędzy zakładami pracy Łodzi i Karl-Marx-Stadt oraz przyczyni się do dalszego rozszerzenia wymiany wakacyjnej dzieci i młodzieży.

Z upoważnienia Prezydium RM m. Łodzi Józef Niewiadomski wręczył Siegfriedowi Lorenzowi Honorową Odznakę m. Łodzi.

(abb)

Luty rozpocznie się pod znakiem ostrej zimy. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej przewiduje w okresie od 1 do 5 lutego w przeważającej części kraju bardzo mroźno. Spodziewane jest zachmurzenie na ogół umiarkowane — okresami niewielkie opady śniegu. Temperatura maksymalna od minus 5 do minus 15 st., a minimalna od minus 15 do minus 25 st. C., z możliwością niższej. Wiatr przeważnie umiarkowany, zmienny.

(PAP)

W 31 dniu roku słońce weszło o godz. 7.19, zając się o 16.20.

DZIS: Cyrus, Jan, Ludwika, Marika, Marcellina

JUTRO: Brygida, Dobrochna, Ignacy, Ignacja, Zęgoła

W dniu dzisiejszym przewiduje dla Łodzi następującą pogodę: zachmurzenie umiarkowane, duże. Okresami opady śniegu. Temp. maks. minus 8 st. Wiatr umiarkowany, okresami dość silny, porywisty, południowo-wschodni i zachodni.

Ciśnienie o godz. 12 wyniesie 999,5 hPa (749,9 mm), a temperatura —14,3 st. C.

1797 — Ur. F. Schubert — kompozytor austriacki
1887 — Zm. S. Nadson — poeta rosyjski
1937 — Zm. A. A. Zgrzebnik, działacz narodowy na Śląsku
1945 — Wyzwolenie Gorzowa Wlkp. i Leszna

Kiedy w lutym bękną lody, wnet pod lodem szukaj wody.

Uśmiechnij się

— Tak? To ty bardziej wieszysz temu, co tam napisała naucejciela, niż mnie — twojemu rodzonemu synowi?

(Dalszy ciąg na str. 4)

Pożenić romantyzm z romantyzmem

— PRON zdobył sobie już stałe miejsce w polskim słownictwie politycznym. Czy jednak w pańskim odczuciu wszyscy zdajemy sobie sprawę jakie treści kryją się za skrótem PRON?

— Sądzę, że jest wielu ludzi w Polsce, którym słowo PRON kojarzy się wyłącznie z akcją szkalowania poczynioną drogą perswazyj w rozdarty polskim społeczeństwie. Otóż tak nie jest. PRON stara się realizować porozumienie w małym tylko stopniu argumentami słownymi. Po prostu podejmujemy wszelkiego rodzaju inicjatywy — zarówno w zakresie kultury jak i gospodarki, problematyki społecznej itp. — w przekonaniu, że najlepszą metodą zbliżenia do siebie ludzi jest wspólne działanie dla realizacji wspólnego dobra. Nasze inicjatywy mają przy tym charakter etyczny-moralny. Jesteśmy bowiem przekonani, iż rozładowanie, jakie powstało w kraju w latach 1980-81, miało u swego podłoża pewien „moralny” deficyt.

— Był okres kiedy uważano PRON za efemerydę, za coś co utworzone jedynie dla wypełnienia luki po PZPi. Jednym słowem za instytucję o charakterze koniunkturalnym.

— Być może, że i taka opinia kursowała o PRON. Mójmy jednak od samego początku rozumieć, że nasz ruch ma być czymś zupełnie nowym, ukierunkowanym na długą działalność. Osobiście zdawałem sobie z tego sprawę, że zagojenie rozdarcia, jakie nastąpiło, wymaga lat. Poza tym PRON, od pierwszej chwili swego działania był ruchem ludzi o rozmaitych światopoglądach, którzy mogli oddziaływać na ludzi, którzy się na nas baczili, musieli nas osiągnąć zjednoczenie wewnętrzne.

Gdyśmy rozpoczęli pracę i z prawa, i z lewa, rzucano nam w oczy słowo „fasadowość” i „nieautentyczność”. Wystraszyło to niektórych, którzy zaczęli pracować z nami a potem się cofnęli. Większość jednak wierzyła, że mimo ataków i kpin coś potrafią zrobić. I chyba zrobiliśmy. Dziś ataki i kiny udeżyły.

Ostatnio obliczono w moim biurze ile prób i spraw załatwiłmy w 1986 r. Okazało się że 1263 z czego 545 przekazanych zostało do zespołu interwencji przy Sekretariacie PRON. Wśród pozostałych mieliśmy 536 spraw dotyczących wymiaru sprawiedliwości, a wśród nich 60 tzw. „wieźniów politycznych”. 135 prób o uzyskanie paszportu i 43 spraw związanych z życiem religijnym. Około 60 proc. spraw zostało załatwionych pozytywnie. Rezerwa i mój gabinet i zespół interwencji otrzymał i rozpatrzył w 1986 r. ponad 3.500 spraw, a od 1983 r. ponad 15.000. Myślę, że to coś mówi o „konunkturalności” i „fasadowości”.

— Gdyby zechciał pan pokusić się o parafrazę historyczną, do jakich tradycji nawiązywałby pan szukając odpowiedników dla PRON?

— Myślę, że najbliższym wzorem historycznym dla PRON jest ruch odrodzenia którego dziełem był: Komisja Edukacji Narodowej, Sejm Czteroletni, Konstytucja 3 maja. Jak pisał W. Konopczyński: „Nie było w Rzeczypospolitej takiej rodowej filmy, która by w ciągu kilkunastu lat pokoju nie zrobiła czegoś na swój sposób dla

krajowego postępu. Król i opozycja, mali i wielcy, świeccy i duchowni, rusofili i patrioci stawali... do wysiłku pracy... Posuwali naprzód — jedni oświatę, drudzy administrację, inni jeszcze gospodarkę krajową. Świecka szkoła rycerska szła o lepszé i zakonny i konwiktał pijarów. Pijarów prześcigali przed rokiem 1773 w swych zreformowanych kolegiach jezuitów...”

W tym wieku antykościelnym zapędów ogromną rolę w dziejach naszej oświaty odegrali księża: Konarski, Piramowicz, Krasicki, Pocobut, Naruszewicz, Stasie, Kołłątaj...”

— Powiedział pan o Sejmie Czteroletnim i o Konstytucji 3 maja. A co myśli pan o romantyzmie i pozytywizmie? Co z tych dwóch ostatnich prądów powinno się przenieść na grunt dzisiejszych działań PRON? Czy można by w

wałki z alkoholizmem, narkomania itp.

PRON winien działać „na wszystkich frontach”: podejmować każdą dobrą inicjatywę, czuwać nad sprawami dzieci, młodzieży i ludzi „trzeciego wieku”, podejmować akcje mające na celu walkę o czystość powietrza, wody i ziemi, zwalczać arogancję biurokratyzmu... Trudno zresztą wyliczyć wszystkie potrzebne inicjatywy, jakie mogą powstać.

Nowymi „jakościami” winny stać się: jeszcze większy udział w PRON ludzi różnych światopoglądów, zjednoczonych wspólną wolą działania dla dobra ojczyzny; jeszcze większe bogactwo inicjatyw; jeszcze mocniejsze przekonanie, że struktura PRON — winna stać się wzorem dla wszelkich ich działań tak społecznych jak i państwowych.

Rozmowa z Janem Dobraczyńskim przewodniczącym Rady Krajowej PRON

ten sposób rozumieć np. wysiłki zmierzające do przebudowy mentalności społeczeństwa?

— Romantyzm i pozytywizm były, jak to kiedyś zauważył J. Krzyżanowski, następującymi po sobie kolejnymi etapami polskiego życia kulturalnego. Wydaje mi się, że dzisiaj potrzebne są nam oba kierunki jednocześnie. Musimy być romantykami, aby mieć siłę do zrywu, odwrócenia się od bierności, zmniejszenia i defetyzmu, jakie zapanowały w pewnych kołach inteligencji polskiej — i musimy być pozytywistami, aby konsekwentnie i uparcie, poprzez „pracę organiczną” budować wielkość naszej ojczyzny, nie polegając sentymentem i nastrojów i zresztą podszeptanej wrogię propagandzie.

— Powracając do kongresu. Ruch PRON określił już, zakończył się niejakim pierwszym etapem organizacji. Wraz z kongresem wkracza on w drugi etap. Czego oczekuje pan po tym następnym etapie. Co uważa pan za najważniejsze, jaką nową jakość należało by preferować?

— II Kongres, moim zdaniem powinien przede wszystkim rozszerzyć szereg działaczy PRON. Jeżeli działalność PRON w latach 1982-1986 opierała się w dużej mierze na działaczach wywodzących się z kręgu sygnatariuszy — dziś pragniemy, aby weszła do naszego grona o wiele większa, niż dotychczas, grupa ludzi bezpartyjnych. PRON posiadała w swoich szeregach licznych katolików świeckich. Nie oczekujemy, aby bez zmiany stanowiska wiściwych władz kościelnych — weszli do PRON także duchowni, sądzimy jednak, że poszczególne komorki PRON w terenie winny nawiązywać kontakty z parafiami, dla wspólnego działania w zakresie różnych akcji lokalnych, a także

— W całym świecie zachodnim dyskutuje się o kryzysie wartości i kryzysie moralności. Nas to też nie ominie. Jak zapatruje się pan na to zjawisko — jako pisarz i działacz społeczny. Co kierowało przez pana ruchem mający zniżyć dla odbudowy określonych wartości — poszanowania rodziny, pracy, bliźnich, solidarności między ludźmi, prawości, dyscypliny społecznej?

Niektórzy mówią, że są to wartości staromodne, starszowieckie. Czy sądzi pan, że istnieje szansa zdobycia dla nich młodego pokolenia?

— Odrodzenie narodowe jest naszym celem działania PRON — świat współczesny przeżywa wielki kryzys moralny, czego wyrazem są: terrorizm, alkoholizm, narkomania, pornografia, zabijanie nie narodzonych, gwałty na tle erotycznym, upadek postaw obywatelskich, upadek rodziny, niechęć do pracy. Zwalczenie wyżej wymienionych plag społecznych będzie — moim zdaniem — nieskuteczne, jeśli nie zacznie się od zwalczania tendencji, hasła i powożeń, których skutkiem jest patologia społeczna.

Jeżeli w każdym filmie — czy to na nuci humoru, czy też powagi patriotycznej — bohaterowie nie potrafili rozmawiać ze sobą bez kłótni, w reku — czy należało się dziwić, że młodzież uważała picię za konieczny rekwiizyt życia? Czy pornografia, która wiska się do wszystkich widoków, nie powodza bardziej prymitywnych jednostek do gwałtów? Czy nieuczzone pseudonaukowe artykuły i „pouczenia” życia erotycznego nie zachęcały młodych do współżycia przedmałżeńskie, co daje w wyniku coraz częstsze katastrofy rodzinne? Czy już samo słowo „starszości” nie jest jakąś próbą ośmieszania zasad, których od-

rzucenie stwarza pole do powstawania patologii społecznej?

Wierzę, że w tej sprawie można będzie z czasem zdobyć młodzież — choć nie jest, to zadanie łatwe ani proste. Wierzę, że młodzież można porwać do wielkich spraw — ale pod warunkiem, że sprawy będą naprawdę wielkie i że angażować będą całego człowieka. — Wywodzi się pan z pokolenia, które wypisywało na szablach „Honor i ojczyzna”. Jak — pana zdaniem — powinien wyglądać współczesny patriotyzm. Jaką formułę zaproponowałby pan dziś młodym ludziom między Hugiem i Odą?

— W 1931 r. odbywałem służbę wojskową, w 1939 wyruszyłem na wojnę. Od tego czasu nie przestaję się czuć żołnierzem.

Istotą przynależności do wojska jest wola służenia. W 1981 r. mogłem nie odbywać służby wojskowej — nie było tak trudno się od niej „wykreślić”, a wiele przemawiało za tym, aby tak zrobić. Uważałem jednak, że moim obowiązkiem jest służyć. Poznałem wojsko w 1939 r., gdy powołano mnie do szeregów. Nie czułem się zwolniony od służenia, gdy po bitwach pod Mokrą, Konopnicą czy Lublinem przyszło mi przejść do działalności konspiracyjnej. W 1944 r. znalazłem się w szeregach powstańców.

Zamieniłem po wojnie walkę na pracę pisarską — ale nie przestałem służyć Polsce. Dlatego w 1982 r. zgodziłem się objąć przewodnictwo PRON — gdyż uważałem, że jest to wezwanie do służby, mającej w danej chwili priorytet wobec każdej innej działalności.

Jeśli miałbym coś do zaproponowania młodym ludziom w Polsce — to zwłaszcza to potrzebę służenia ojczyźnie. Służenie — to podjęcie działania takiego, które w określonej chwili jest dla kraju najpotrzebniejsze, niezależnie od tego czy daje nam ono satysfakcję czy też nie daje.

Na takie służenie jest zawsze miejsce, nie trzeba być na to ubranym w mundur. Każda praca może i powinna być służeniem. W czasach dawnych nazywało się to „wyrzeczeniem się prywat”. Niestety, „prywat” w dzisiejszej Polsce jest bardzo dużo, choć nazywa się to różnymi pięknymi brzmieniami słowami.

— Kończąc pytanie: czego oczekuje pan jako działacz i pisarz katolicki po zbliżającej się kolejnej wizycie Jana Pawła II w Jego ojczyźnie?

— Jako katolik i pisarz katolicki oczekuję, że trzecia wizyta w Polsce Jana Pawła II — zwłaszcza, że zbiega się ona z Kongresem Eucharystycznym — ożywi życie religijne, pogłębi je w kierunku prawd najistotniejszych. Katolicyzm jest wielką siłą kształtującą człowieka, ale jej oddziaływanie musi być wolne od niezdrowych, obcych duchowi wiary i miłości tendencji, które, niestety, znalazły się ostatnio w nurcie życia katolickiego. Szczególnie ciężko mi zapowiedzieć odwiedzin w Szczecinie. To polskie miasto ze względu na swa charakterystyczną strukturę ludnościową, bardziej może niż inne potrzebuje błogosławieństwa Namiestnika Chrystusowego, który jednocześnie jest Polakiem, patriotą i wielkim bojownikiem o sprawy pokoju.

Rozmawiał: JULIUSZ SOLECKI

W rozmowie zawsze o coś chodzi. Na ogół o wymianę informacji bądź poglądów. Inaczej jest w paplaninie — każdy coś mówi aby mówić, nawet jeśli nie jest słuchany. Zresztą ważne by słuchał siebie samego. Wtem o tym doskonale, ponieważ zdarza mi się wpadać w towarzyszywo paplacy i wtedy sanuram się w bajory paplania.

Niekiedy paplania traktuje się serio i mówi wzniośle o — najlepiej noonych — rodaków rozmowach. W istocie jest to seria monologów, z których część jest, owszem, sensowna, tyle że nie dosierzegana przez rozgłoszonych partnerów.

Foxwalam sobie w tej narodowej paplaninie także wygłosił monolog, a to, co poniżej, pochodzi z magnetofofonowego zapisu. Czy monolog ten będzie sensowny — to pokaże czas i wydarzenia. Zaczynam zatem.

Lubię obserwować jak w łeb biorą różne uarte poglądy, dogmaty, teorie, hipotezy, a nawet prawa — z wyjątkiem prawa grawitacji, które szanuję na co dzień.

Oto dziesięciu panów, a wśród nich redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego” — Jerzy Turowicz, prof. Klemens Szaniawski, b. prezes ZLP — Jan Józef Szczepański i Lech Wałęsa ogłosiło 10 października ub. roku oświadczenie, którego głównym adresatem był (a właściwie jeszcze jest) prezydent Stanów Zjednoczonych. W tym mocno spóźnionym oświadczeniu apelowano o zniesienie ostatnich sankcji gospodarczych, tzn. przywrócenie Polsce klauzuli najwyższego uprzywilejowania i dostępu do kredytów gwarantowanych przez rząd USA. Dodad należy, że przeciwko sankcjom wypowiedział się znacznie wcześniej — i to kilka razy — prymas kardynał Józef Glemp, a we wrześniu ub. roku grupa kongresmenów ze Stevenem Solazem na czele.

zapiński WSPÓŁCZESNE

Alie wróćmy do oświadczenia „dziesięciu” z 10 października. Jeszcze w tym samym miesiącu rzecznik prasowy rządu Jerzy Urban skomentował ten dokument jako przykład synchronizacji poczyną opozycji z administracją waszyngtońską.

I co się potem wydarzyło? Ano, zaczęły płynąć dni, potem tygodnie, a teraz już leci czwarty miesiąc, a Waszyngton nie raczył ustosunkować się do oświadczenia „dziesięciu”. „Głos Ameryki” też o sprawie zapomniał, a sygnatariusze z zażenowania milczą.

Jak to wszystko wyjaśnić? Powiedzmy od razu, że i „dziesięciu”, i Urban wpadli w pułapkę następującego stereotypu myślowego: ponieważ opozycja popiera bez zastrzeżeń politykę Stanów Zjednoczonych, to Stany muszą się opozycji odzwieczniać. Jeśli nawet pominąć całą śmieszność takiego partnerstwa, to przecież od dawna wiadomo, że w miłości bywa różnie: jedna strona z reguły chce brać więcej od drugiej.

Aż przykre powtarzać w nieskończoność, a zdarza się to słyszeli i w „Głosie Ameryki”, że Polska nie jest — dla Waszyngtonu i nie tylko dla Waszyngtonu — pepeklem świata. Otóż sankcje zostaną zniesione prędzej czy później, ale dopiero wówczas, gdy w amerykańskich sztabach politycznych i gospodarczych zapadnie stosowna decyzja uwzględniająca interesy globalne Stanów. Można dyskutować — ale tylko w USA — czy aktualne stanowisko administracji republikańskiej jest słuszne, jednakże to ona podejmuje decyzje, a nie jej krytycy.

Nie bez powodu piszę o sztabach gospodarczych za oceanem, ponieważ zniesienie sankcji ma też swój wymiar ekonomiczny. Niewielki, jednakże realny. Jak zaś ma się przyjąć polityczną do gospodarki, przekonali się niedawno sojusznicy Stanów w EWG. Przecież prezydent Reagan zagroził w tych dniach podniesieniem o 200 proc. ceł na niektóre artykuły importowane z krajów EWG. W chwili gdy to piszę, trwają gorączkowe próby znalezienia kompromisu. Gdyby do niego nie doszło, to dojdzie do wojny handlowej. I patrząc państwo, to wszystko dzieje się między przyjaciółmi! Bo w interesach, o czym chcieliśmy w Polsce przypominać, nie ma przyjaciół.

Nie ma też przyjaciół w interesach amerykańsko-japońskich, a prasa w USA bije na alarm wobec powodzi japońskich samochodów, telewizorów i różnych elektronicznych cacek na rynkach od Atlantyku po Pacyfik.

Właśnie przebywa w Polsce podsekretarz stanu USA John Whitehead. Niewątpliwie jest to, jak ładnie powiada się w języku dzisiejszej polityki, krok we właściwym kierunku. Czy jednak doprowadzi do zniesienia sankcji? Być może, ale nie na skutek oświadczeń. Nawet pisanych w dobrej intencji.

EDMUND TULKO

Z OSTATNIEJ CHWILI. Stany Zjednoczone osiągnęły porozumienie z EWG. Zakłada ono pełną rekompensatę strat jakie poniosłyby amerykańscy eksporterzy zboża na skutek przystąpienia Hiszpanii i Portugalii do Wspólnoty. Można więc powiedzieć, że to USA okazały się zwycięzcą, choć do wojny handlowej nie doszło.

E. T.

KOMENTARZE FAKTY CIEKAWOSTKI

Wielcy stracili, mali zyskali — tak można, w największym skrócie skwitować niezwykle ważne wydarzenie polityczne, jakim były wybory do Bundestagu, podczas których wyłoniono o 497 miejsc w parlamencie zachodniemieckim. Tak! Obrót sprawy był niespodzianką dla większości obserwatorów życia politycznego w RFN, w tym także niżej podpisanego. Muszę bowiem wyznać że skruca, że byłam pełen obaw i bralem pod uwagę ewentualność generalnego zwycięstwa chadeckiej, zdobywca przez nią absolutnej większości i powrota do formuły rządzenia z lat pięćdziesiątych, kiedy to Adenauer panował niepodzielnie na boiskach scenie politycznej.

Okazało się, na szczęście dla Europy, że nie doceniliem rozsądku społeczeństwa RFN, które najwyraźniej dostrzegło niebezpieczeństwo gwałtownego zwrotu w prawo i zdecydowało się poprzeć... centrum. Zajmiliśmy się na chwile arytymetyki... Ona pomoże nam zrozumieć lepiej sens tego, co się stało. Chadecka liczyła na zdobycie co najmniej 250 mandatów, a wówczas nie musiałaby wchodzić w żadne koalicje, mogła pojechać się z dotychczasowym aliantem, jakim była FDP. O tym marzyła przede wszystkim prawica CDU/CSU ze słynnym Franzem Josefem Strausssem na czele, któremu

Genscher od dawna stał kością w gardle.

Tymczasem okazało się, że chadecka musiała zadowolić się 223 miejscami (21 mniej niż po wyborach w 1983 r.), podczas gdy FDP zwiększyła swój stan posiadania do 46 miejsc poselskich, co oznacza zysk 12 mandatów. Chęć nie chcąc zgryztać zębami w CDU/CSU musiano pogodzić się z faktem — bez liberalów rządzić się nie da. Może się to wydać dziwne, ale zarówno Kohl, jak i Strauss uznali wyniki ostatnich wyborów jako porażkę chociaż nie odsuwają ich wcale od rządzenia. Po prostu apetyt rośnie w miarę jedzenia, a oni przez kilkanaście ostatnich dni żyli w przekonaniu, że wymarzone zwycięstwo jest w zasięgu ręki.

Trudno się w tej sytuacji dziwić atmosferze panującej u drugiego wielkiego w RFN, w obozie socjaldemokraty. Co prawda tam brano pod uwagę możliwość porażki, ale do ostatniej chwili liczone na cud, jakąś nagłą odmianę nastrojów, w najgorszym razie na utrzymanie dotychczasowego stanu posiadania (193 mandaty). Stracili tylko śledem, ale to wystarczyło, by przewodniczący tej partii Johannes Rau, zaczął mówić o rezygnacji ze swej funkcji, a Willy Brandt nie krył rozczarowania i rozgoryczenia.

Radość, czemu trudno się dziwić, panuje wśród liberalów, a istna euforia w obozie „zielonych” — będąc w parlamencie 42 posłów (dotychczas 27) i nikt już nie może traktować ich jako efemerydy na jeden sezon. Jest to już poważna ugrupowanie polityczne, z którym każdy musi się liczyć.

Co te wyniki i aktualny układ sił daje nam, Polakom Europie jako całości? Przecież u steru Europy pozostaną ci sami ludzie? Czy tu się podniecać? Pozory, o czym wiemy często mylą. Należy się spodziewać, że układ personalny nowego rządu nie ulegnie większym zmianom, ale akcenty będą trochę inaczej rozłożone. Chęć dać trochę przykład, bardzo dla nas istotny — stosunek do polityki wschodniej, a szerzej do odprężenia w Europie.

Prawica chadecka wcale nie kryła, że po uzyskaniu absolutnej większości roz-

stanie się z tym „balastem”, bo nie będzie w rządzie Genschera, polityka stojąca na gruncie respektowania podpisanych porozumień. Zdaniem sekretarza generalnego CDU, Heinera Gelsiera, jego partia niepotrzebnie atakowała politykę odprężenia. Była to — oświadczył Gelsier — woda na młyn FDP i pod tym względem klasyczna bramka samobójcza. Dodał on, że w grudniu ankety dawały FDP niespełna siedem procent głosów, lecz gdy w styczniu Genscher zaczął akcentować konieczność kontynuacji dotychczasowej polityki, której był głównym twórcą, „szanse wolnych demokratów gwałtownie wzrosły”.

Wniosek może być tylko jeden — w RFN zdecydowana większość opowiada się za rządem centrowym, odrzuca próbę skierowania tego państwa w kierunku prawicowych ekstremistów, takich jak wspomniany Strauss czy jemu podobni. To dobrze świadczy o rozsądku wyborców. Wypada mieć nadzieję, że ta tendencja utrzyma się długo. A propos rozróżnień — deficytowy to towar w RFN, o czym świadczy najnowsza inicjatywa 65 posłów chadeckich. Chodzi im o przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla orga-

nizacji rewanżystów, czyli związkowi przesiedleńców. Czysta kpina!

Rozmowa lawinowa wydatki na zbrojenia doprowadziły do tego, że po raz pierwszy w historii USA budżet na przyszły rok osiągnął astronomiczną sumę jednego biliona dolarów. Komentarz do wydawnictwa dziennik „Washington Post” zaczął się od zdziwienia czytelników, a jako to wielkością mają do czynienia.

Milion sekund mija w ciągu 11 i pół doby, miliard sekund to już ponad 31 lat, natomiast bilion sekund potrzebuje aż 31.700 lat. A teraz wyobraź sobie, Czytelniku, że pragnęłam zrobić z Ciebie bilionera wręczając Ci co sekundę 100-złotowy banknot. Zajęło by mi to, przy założeniu, że będziemy to robić dzień i noc bez chwili przerwy — 317 lat. Pytanie czy by się nam to nie znudziło... Ten sam dziennik i kilka innych nadal zajmują się aferą zwaną potocznie Irangate, czyli sprzedażą broni Iranowi i przekazywaniem zysków dla kontrowersyjnych w Nikaragui. Ponieważ pojawiły się głosy, że wszystkiemu winien Izrael, bo państwo to najbardziej

zainteresowane jest zwycięstwem Iranu do kontraktu ruszyło lobby proizraelskie ostro występujące przeciwko próbom szukania kozła ofiarnego. Zamieszczona karykatura mówi jednoznacznie, czym się to oskarżenia administracji mogą skończyć.

Na zakończenie obejrzymy zdjęcie na rozgrzewkę — przyjechało do nas prosto z Australii, gdzie jest teraz pełnia lata, ludzie pływają się w słońcu na plażach, a nawet uciekają przed skwarem pod parasole.

Jedno mnie tylko dziwi — mówi się o Australii jako o kraju bogatym, a te dziewczyny na zdjęciu nie mają pieniędzy na kostiumy — musi im wystarczyć

kilka sznurków i skrawki materiału na przódzie. Czyżby kryzys dotarł na antypody? A wszystko to dzieje się, gdy my co rano patrzymy na termometry za oknem z obawą, czy już słupek rtęci nie schował się zupełnie.

HENRYK WALENDA

Stanowisko Komitetu Wykonawczego RK PRON w sprawie założeń koncepcji organizacyjno-prawnej instytucji społecznych rzeczników praw obywatelskich

BONN REGULAMIN DOMOWY — TO NIE ŻARTY

Dwumiesięczne konsultacje założeń koncepcji organizacyjno-prawnej instytucji społecznych rzeczników praw obywatelskich zostały zakończone. W toku dyskusji ujawniło się wiele rozbieżnych stanowisk, a te uczestnicy w większości poszukiwali innych rozwiązań niż zaproponowane w „Założeniach”. Wyniki konsultacji potwierdziły, w ocenie większości jej uczestników, zaproponowaną przez PRON w uchwale I Kongresu oraz popartą w uchwale X Zjazdu PZPR potrzebę powołania rzecznika praw obywatelskich. Przebieg dyskusji wskazuje na celowość poszukiwania takiego modelu rzecznika, który w części odbiegałby od koncepcji zaproponowanej w „Założeniach”.

II.

1. Komitet Wykonawczy wyraża przekonanie, że celem utworzenia w naszym kraju instytucji rzecznika praw obywatelskich zgodnie z przewidywanymi społecznymi oczekiwaniami, powinno być:
1) obrona indywidualnych praw i swobód obywateli przed bezdusznymi i opieszałym działaniem urzędów i instytucji publicznych, bezprawnym działaniem lub nadużyciem władzy bądź naruszeniem podstawowych zasad sprawiedliwości społecznej;
2) zwalczanie biurokratycznych wynaturzeń w działaniu organów administracji i służb publicznych, które powinny służyć interesom obywateli i zaspokajaniu ich podstawowych życiowych potrzeb;
3) aktywne przyczynianie się do doskonalenia porządku prawnego poprzez wnioskowanie o uchylenie lub zmianę przepisów niezgodnych bądź niezgodnych ze społecznym poczuciem sprawiedliwości i z interesami ludzi pracy;
4) wzmocnienie roli Sejmu w skutecznym sprawowaniu konstytucyjnej funkcji kontroli nad wszystkimi organami państwa z punktu widzenia przestrzegania przez nie praw i wolności obywateli.

2. Komitet Wykonawczy wyraża pogląd, że rozwiązaniem odpowiadającym oczekiwaniom ujawnionym w społecznej konsultacji jest powołanie rzecznika praw obywatelskich na szczeblu ogólnokrajowym, który byłby wybierany przez Sejm na wniosek ustawowo pełnomocnego organu PRON i przed Sejmem byłby wyłącznie odpowiedzialny. Rzecznik pełniłby swą funkcję zawodowo. Jego działalność wspomagałby powołani przez niego specjaliści. Komitet Wykonawczy wyraża pogląd, że przyszła ustawa powinna zawierać upoważnienie dla ewentualnego powołania przez Sejm, na wniosek rzecznika, jego delegatów terenowych. Nie powinno to jednak oznaczać dwuinstancyjności instytucji rzecznika. Delegaci byłby jedynie pełnomocnikami rzecznika sejmowego.

Sejmowy rzecznik powinien być niezależny od wszystkich innych organów państwowych (z wyjątkiem Sejmu) i wyposażony w immunitet, który przysługuje posłom. Powinien być powoływany na 6 lat, a dana osoba winna pełnić swą funkcję nie dłużej niż przez dwie kadencje. Wszystkie organa państwowe winny być ustawowo zobowiązane do podejmowania inspiracji rzecznika oraz współdziałania z sejmowym rzecznikiem praw obywatelskich, a także do udzielania mu niezbędnej pomocy.

Rzecznik praw obywatelskich powinien odznaczać się dużą wrażliwością i doświadczeniem społecznym. Wskazana byłaby wszechstronna praktyka w wykonywaniu zawodów prawniczych lub w państwowym stanowisku w administracji państwowej. Musi on także wyróżniać się wysokim autorytetem moralnym oraz prestiżem społecznym. Skargi kierowane do rzecznika powinny być wolne od wszelkich opłat.

3. Należy uznać, że przedmiotem skargi do rzecznika praw obywatelskich może być każde działanie lub zaniechanie organów administracji państwowej i innych instytucji państwowych bądź podległych im służb publicznych, które bezasadnie ogranicza prawa i wolności obywateli zagwarantowane Konstytucją i ustawami Państwa Rzeczypospolitej Ludowej, a w szczególności takie działania lub zaniechania, które — z jakiegokolwiek powodów — prowadzą do dyskryminacji obywatela. Przedmiotem skarg mogłyby być także zaniechanie lub nienależyte wykonanie zadań przez właściwe organa administracji, instytucje państwowe, jakiegokolwiek działania nieprawidłowe lub godzące w powszechnie aprobowane zasady

sprawiedliwości społecznej bądź naruszające słusne i żywotne interesy obywateli, bądź przewlekłe i bezduszne załatwianie spraw.

Nie powinno być żadnych przedmiotowych ograniczeń w odniesieniu do skarg wnoszonych na działania lub zaniechania organów administracji i podległych im służb publicznych. W przypadku skarg wynikających z działalności przedsiębiorstw państwowych i spółdzielni, w odniesieniu do dziedzin regulowanych przepisami kodeksu cywilnego, prawa spółdzielczego lub kodeksu pracy, sejmowy rzecznik praw obywatelskich powinien ograniczać się jedynie do formułowania założeń natury ogólnej, a w odniesieniu do konkretnej skargi podejmować w miarę potrzeby decyzję o zainicjowaniu postępowania sądowego lub decyzję o skierowaniu wniosku do Trybunału Konstytucyjnego, bądź popierać za pomocą polifunkcyjnego obywatela o przysługujących mu środkach i właściwej procedurze.

Wyłączenie spod kontroli sejmowego rzecznika praw obywatelskich pewnych dziedzin funkcjonowania państwa lub określonych organów lub instytucji mogłoby nastąpić jedynie ze względu na ważny interes państwa i tylko na drodze ustawowej.

4. Sejmowy rzecznik praw obywatelskich podejmuje decyzję o wszczęciu postępowania wyjaśniającego lub o pozostawieniu skargi bez dalszego rozpatrywania ze względu na oczywistą jej bezzasadność. Może również przekazać skargę kompetentnemu organowi.

Rzecznik powinien mieć zapewniony dostęp do akt sprawy w każdym stadium postępowania bez jakiegokolwiek ograniczeń. W przypadku podawania do wiadomości publicznej przebiegu postępowania wyjaśniającego obowiązują go ogólne przepisy o przestrzeganiu tajemnicy wojskowej i państwowej.

Rzecznik powinien być wyposażony w prawo do przeprowadzania inspekcji z własnej inicjatywy lub w związku z prowadzonym przez niego postępowaniem wyjaśniającym. Sejmowy rzecznik powinien mieć prawo do inspirowania postępowania dyscyplinarnego w przypadku naruszenia przez niego woli ze strony urzędnika administracji państwowej.

Sejmowemu rzecznikowi powinny przysługiwać uprawnienia w postępowaniu administracyjnym takie same jak prokuratorowi, to znaczy do występowania z wnioskiem o wydanie postanowienia w sprawie zmian w obowiązujących prawach oraz do organów wydających przepisy niższego rzędu w sprawie zmian wydawanych przez nich przepisów.

Należałoby również rozważyć kwestię wyposażenia sejmowego rzecznika praw obywatelskich w samodzielne uprawnienie do wnoszenia rewizji nadzwyczajnej w stosunku do prawomocnych wyroków sądów powszechnych.

Sejmowy rzecznik powinien być zobowiązany do składania rocznych raportów Sejmowi. Raporty te powinny być dokumentami publicznymi. Sejmowy rzecznik praw obywatelskich powinien mieć nieskrępowany dostęp do prasy, radia i telewizji.

III.

Komitet Wykonawczy wyraża głębokie przekonanie, że wyniki społecznej konsultacji będą miały istotny wpływ na ostateczny kształt tej nowej instytucji i stanowisko PRON zostanie wzięte pod uwagę w dalszych pracach legislacyjnych związanych z ustanowieniem w naszym kraju instytucji rzecznika praw obywatelskich. Instytucja ta będzie nowym i nowatorskim wkładem w rozwój demokracji społecznej, służącym umocnieniu ochrony praw i wolności obywatelskich, ugruntowaniu praworządności i utrwaleniu zasad sprawiedliwości społecznej.

Komitet Wykonawczy wyraża serdeczne podziękowanie tym wszystkim, którzy wzięli udział w dyskusji, wyrazili swoją opinię i poglądy, co pozwoliło na wypracowanie powyższego stanowiska.

Warszawa, dnia 1987.01.30

KOMITET WYKONAWCZY RK PRON

Ludzie pod specjalnym nadzorem Plotka która uśmierca

(Dokończenie ze str. 1)

prawdziwi barbarzyńcy — powiedział Baudry dziennikarzom. Dlaczego dopiero teraz o tym mówię? — Ano, bo do tej pory składał skargi „droga urzędowa”, ale bezskutecznie. Na ironię zakrawa fakt, że Baudry w czasie gdy był bity, posiadał przy sobie zaproszenie na uroczystość 10-lecia RPR. To właśnie członkiem tej samej partii — minister spraw wewnętrznych Pasqua — był i jest żywo krytykowany za metody, jakie policja stosowała wobec studentów. Baudry przypominał wydarzenia i jest, oczywiście, jednym, jeszcze jakże cennym, świadkiem postępowania policji. Obie sprawy, o których powyżej dałem skądś do całkowitego wyjaśnienia. Obie też na pewno są bardzo nie na ręce premierowi Jacquesowi Chiracowi.

— Louis Bruguere — tak bardzo zastraszony w walce z terroryzmem w swym kraju. We Francji kilka tysięcy osób żyje pod takim specjalnym nadzorem. To ludzie polityki, gwiazdy filmu, estrady, wysocy funkcjonariusze państwowi, autorytety różnych wyznań i religii, wręcz osobiście świata biznesu.

Teraz o plotce. Wstrętnej, okrutnej, rozchodzącej się błyskawicznie po kraju. Francuzi przeżyli właśnie taką sprawę Isabelle Adjani, aktorka filmowa o światowej sławie, przyszła niedawno do studia wieczornego dziennika telewizyjnego, by udowodnić swoim rodakom, że... żyje. Tak właśnie — bowiem plotka kursująca od kilku tygodni po Paryżu, potem już w całej Francji głosiła, że aktorka nie żyje.

Ze zmarła na AIDS. Były telefon do paryskich redakcji, przekazywano sobie informacje z absolutnie pewnych źródeł...

Straszne! Gdzie szukać źródeł plotki o takich rozmiarach, tak brutalnej? Czy zawiść — tak częsta w naszym rodzaju uczucie? Może zemsta za antyrasistowskie przekonania aktorki? Czy też po prostu efekt wizyty w szpitalu w celu poddania się normalnemu, okresowemu badaniu? Tyle mówiono i pisało o AIDS (tu choroba nazywa się SIDA) — lecz choroby ludzi sławnych nie są ich prywatną sprawą. Skoro się bada, więc może jest chora? Nieudzielnie! W tym samym dzienniku telewizyjnym opublikowano oświadczenie lekarskie, że aktorka jest zdrowa. Program — jak zawsze dzienniki — był „na żywo”. Isabelle Adjani powiedziała na zakończenie swym ro-

działem: „Przyszedł tu, by upewnić publiczność, by ją po prostu

pozdrawić”. Potem ucałowała prowadzącego dziennik i opuściła telewizję.

MICHAŁ WALCZAK

Andrzej Grun

Imponująca, okazała sylwetka, ciemne włosy, fajka. Kawaler, 43 lata. Oto sylwetka sędziego śledczego Jean-Louis Bruguere — jednego z najbardziej straszonych ludzi we Francji. Nic dziwnego. Od kilku lat prowadzi śledztwo przeciwko Action Direct — francuskiej organizacji terrorystycznej. 120 osób podejrzanych, 20 tys. kart daktyloskopijnych, ciągle podróża do krajów sąsiednich też dotkniętych plagą terroryzmu — oto praca sędziego. Niedawno cudem uniknął śmierci. Jeden ze strażników zauważył cieniutką nylonową nić na schodach domu, gdzie Bruguere mieszka — a raczej śpi tylko. Ta nić polaczona była z zawieszoną przynętą ukrytego granatu. „Od momentu kiedy zająłem się terroryzmem, spodziewałem się tego” — powiedział sędzia dziennikarzom. „Nie, nie mam strachu. Kiedy przyjdzie ten dzień, gdy zacznie się bój — zwycięzę zaważ” — dodał. Można wzmienić temu odważnemu człowiekowi, ale jego życie stało się nie do zniesienia. Odziedziczył z rąk swoich towarzyszy mu trzech lub czterech opiekunów-obrońców. W restauracji zajmują stolik obok w kłnie czy teatrze wykupują sąsiednią miejscę. Każda wizyta musi być zgłoszona, każdy adres sprawdzony. Przed domem wartę trwa 24 godziny. Żadnej prywatności, życie intymne nie istnieje. Oto cenzura, płaci odziedziczone sędziemu Jean-

W krakowskim Kościele Mariackim także mu epitafium wypisali: „Ojciec sześciu dzieci, w naukach ścisłych, filozoficznych, historycznych, moralnych i politycznych, biegły, malarz, rzeźbiarz, muzyk, rzeźnik, urzędnik, nadzorca Kraju w enclade obywatelskiej nieugięty”.

A prawdopodobnie chciałby, żeby wyryte było: „Piotr Michałowski — artysta malarz”. Ta „nadzieja Kraju” w enclade obywatelskiej „nieurzędowa” była, przez co nie miał swoje życie głęboko tragicznym człowiekiem, rozdartym między poczuciem odpowiedzialności i miłością Ojczyzny, wpojonymi przez wychowanie domowe i akademickie i rodzinną tradycję, a wewnętrzną, permanentną, potrzebą sztuki w obu wariantach: tworzenia jej i obserwowania z nią. Przyszedł na świat w roku 1880 w Krakowie i jego los był przesądzony.

Zamożna i światła ziemiańska rodzina Michałowskich pojeździła służby obywatelskiej krakowską nierzadko serię i nowoczesnie, a uczucia patriotyczne były trwałym mobilizującym elementem codziennego życia. Michałowski w liście do brata pisał z Uniwersytetu Jagiellońskiego, na którym obok języka i literatury klasycznej studiował nauki przyrodnicze i matematyczne: „...niech wojna wybuchnie, a wtedy będę żołnierzem z duszy i z serca, a tymczasem uprawiam nauki przyrodnicze do tego zawodu”. Z Getyngi, z tamtejszego uniwersytetu, gdzie pojechał studiować prawo, pisał do ojca: „Uczynię wybór surowy tych (nauk), które mi do przyszłego pojęcia porządku publicznego, do poznania zasad praw jego, do nabrania świadomości tak do postęgu sądowych, jak

i społecznych najwięcej przydatnymi być mogą”.

Czas studiów nie był amarnym. A jednak na autopostępie namalowanym w dojrzałym już wieku, utrzymywał w wyśmakowanej brązowozielonej tonacji, Michałowski smutnym, choć pełnym wyrazu oczyma patrzył na w ocy; obraz namalowany, jest tak, że jego wzrok łowi zawsze spojrzenie oglądającego. A wołał ust, nie bardzo pasujących do tej twarzy, ponad miarę chętnie zaciśniętych, czai

się jakiś nieuchwytny cień goryczy, okrutnego żalu. Właśnie gorycz, właśnie żal emanują z tej szlachetnej twarzy o udanych proporcjach i szlachetnych, choć niepokojących rysach. Po naukach w Getyndze Michałowski zaczyna pracę w służbie publicznej i niebawem staje się jednym z najwartościowszych współpracowników ministra Lubieckiego. Leon Sapieha w „Wspomnieniach” odnotował: „Oddział humory Kalęda Lubiecki oddał Piotrowi Michałowskiemu. (...) Naturalnym rozumem i pracowitością przedkło się w nowe czynności wartości, energią położył koniec krajaśmowi i innym nadużyciom. Jakże się działy pod ministrem spraw wewnętrznych”.

Przyjaciel Michałowskiego i pierwszy „sumator” jego życia Paweł Popiel pisał w krakowskim „Czasie”: „Płóć lat nie minęło, ale płóć lat prawie bezsenność, płóć lat krwawej pracy. Michałowski zostawia fabryki w tym stanie kwitującym, w jakim zastał ją rok 1880, zostawia administrację natchnioną jego duchem, to jest

duchem pracy, porządku, poświęcenia dla dobra publicznego; zostawia szkołę gotową i rozpoczętą szlachetnie fabrykę pod Bobrą”.

Czasem „zostawia” ten człowiek sukcesu tak pięknie rozpoczynał dzieło! Kalamaz na nerwowe. Oczyma sędzi, że jest to „świątobliwy wykład wielkim duchem (...), walka między wygórowanym poczuciem obowiązku a niemocnością ludzką”. Nawet najbliżsi nie wiedzieli, że w Michałowskim

pisze. A w nim pisała dusza. Piotrowi chciało się ryzykać na własne życie. Wyjeżdża na kurację do Szwajcarii i Włoch. Ale kiedy wybuchła powstanie listopadowe, Michałowski jest na stanowisku — zawiaduje wytwórniami broni i amunicji. Po klęsce emigruje do Paryża.

I oto ten człowiek, z rozumem i charakterem oddany bez reszty sprawie publicznym i Ojczyźnie, przelata się na kilka lat w malarza. Tylko i wyłącznie w malarza!

Michałowski rysował od dziecka bardzo chętnie. W czasie studiów w Krakowie zagłębiał się w malarstwo i od nich zaczął się nieco rzemieślniczo. Cieszył się go do tej roboty okrutnie. Wolał chwile najchętniej spędzać przed sztalugami, ale wolnych chwil nie było tak dużo. I oto mając 33 lata pojawia się w pracowni Mikolaja Charleta, żeby uczyć się malarstwa, kóramu chce się poświęcić bez reszty.

Michałowski rysował od dziecka bardzo chętnie. W czasie studiów w Krakowie zagłębiał się w malarstwo i od nich zaczął się nieco rzemieślniczo. Cieszył się go do tej roboty okrutnie. Wolał chwile najchętniej spędzać przed sztalugami, ale wolnych chwil nie było tak dużo. I oto mając 33 lata pojawia się w pracowni Mikolaja Charleta, żeby uczyć się malarstwa, kóramu chce się poświęcić bez reszty.

Kto tutaj wprowadza się do mieszkania czynszowego, podpisuje z właścicielem domu właściwie dwie umowy. Formalnie jedną tyczącą samego wynajmu mieszkania oraz jeszcze drugą tekst: „Regulamin domowy”, nby właściciel do umowy o najem, lecz biada tym, którzy go lekceważą. Wśród 21 punktów, wyliczających prawa i obowiązki lokatora (z przytaczającą przewagą tych drugich), najważniejszy jest niewątpliwie punkt głoszący, że nieprzestrzeganie regulaminu grozi nawet sankcjami karnymi, oczywiście, z powództwa cywilnego.

Regulaminu domowego nie pisze się tu bowiem „sobie a muzom”. Pisemnym oświadczeniem potwierdziłem przyjęcie do wiadomości tego wielce pouczającego tekstu.

Dlaczego wielce pouczającego? Ponieważ tych 21 punktów (w niektórych domach może ich być 15, w innych dwa razy tyle) wyjaśnia, dlaczego domy w RFN są czyste, zadbane, lokatorzy sobie wzajemnie nie przeszkadzają, nie depczą po piętach, dlaczego nie ma hałasów, nocnych rodaków rozmów, wybitych szub i p. pląg mieszkaniowej zbiorowości. Przede wszystkim dlatego, że regulamin porządku i ład u esiedlowego traktowany jest serio.

Przekazałem czytelnikom próbkę regulaminu, który ja podpisałem jako abesadło współżycia między sąsiadami. Unika się w nim określeń „nałoty”, „powinno”, „mleca się”, a wyraźnie preferuje określenia mocne, jednoznaczne, kategoryczne: „trzeba”, „nie wolno”, „zabrania się”.

Np. „mieszkanie musi być należycie wietrzne o każdej porze roku. Nie wolno wietrzyć mieszkania, szczególnie kuchni, otwieraniem drzwi na klatkę schodową. Niedozwolone jest wietrzenie pościeli i odzieży w oknach i na balkonach od strony ulicy. Okna na klatkę schodową i w piwnicy bądź na strychu należy dla przewietrzenia otwierać tylko na krótko”. Chodzi o to, by nie wietrzyć krótko tych pomieszczeń, bo wówczas szybko bije licznie ogrzewania. A propos ogrzewania, lokator może być sobie regulować w mieszkaniu sam; na każdy kaloryfer jest licznik ogrzewania. A propos ogrzewania, lokator może być sobie regulować w mieszkaniu sam; na każdy kaloryfer jest licznik ogrzewania. A propos ogrzewania, lokator może być sobie regulować w mieszkaniu sam; na każdy kaloryfer jest licznik ogrzewania.

Przypatrzyłem się dalszym punktom regulaminu domowego. Zabrania się suszenia w mieszkaniu bielizny. Na balkonach wolno, ale tylko wówczas, jeżeli nie jest ona widoczna od ulicy. Nie wolno trząść drzwiami i „hałasliwie schodzić” po stopniach klatki domowej. W godzinach 13-15 i od 22 do 6 rano wszelkie muzykowanie w sensie świątecznym na instrumentach jest zakazane. To, że aparaty radiowo-telewizyjne powinny być ściśnięte rozumie się samo przez się. W godzinach od 22 do 6 rano milczeć muszą również pralki, automaty do zmywania naczyń itp. Dzieci mogą baraszkować w miejscach dla nich przeznaczonych, lecz tylko w dni powszednie i to 8-13 oraz 15-19. Mycie wozów przed domem czy na terenie osiedla jest zakazane, podobnie jak strzyżenie dywaników czy obrusów z balkonów lub okien mieszkania. Regulamin dokładnie wylicza czego nie należy wrzucać do pojemników na śmieci. Przestrzeganie tego punktu regulaminu przychodzi wszystkim łatwo, ponieważ w ustalonych z góry na cały rok kalendarza dla danej dzielnicy — raz w miesiącu wystawiać można wszelkie niepotrzebne rupiecie przed domem, którym to odpadami, złomem itp. zajmie się już zakład oczyszczania miasta. Przedtem jednak oględzin tego „aperturmu” dokonują często studenci, robotnicy, uczniowie, a także sami Niemcy nie najlepiej sytuowani, gładzące wcale nieżyły fotele czy zdatną jeszcze lodówkę lub inny przedmiot, będący dla jednego zawalidę, innym jeszcze bardzo przydatny.

Podobnie jest z górką makulatury. Chociaż nie reguluje tego żaden przepis w stosunkach najemca-właściciel domu — w określonego z góry na cały rok kalendarza dla danego osiedla, przyjeżdża w ustalonym dniu ciężarówka i zabiera ustawione doborowo przez lokatorów, solidnie powiązane sznurkiem paczki makulatury. Nikt im za to nie płaci, nikt nie amusa, tylko stwarza możliwość pozbycia się makulatury, której nie widać do śmieci. Czujni współlokatorzy zreguła na to by nie pozwolili, bo obserwuje się tutaj wszystko i wszystkich, chociaż na pozór wydaje się, że nikt się tutaj nikim nie interesuje.

Bywa, że lokatorzy mieszkań czynszowych sami sprzątają tu klatki schodowe, a także obejścia przed domem czy tereny parkingowe. Instytucja dozorczy dla danego domu lub kilku budynków jest tutaj raczej w wymiaru. Tam, gdzie przebiega, że o czystości klatki dla osoba wynajęta (często są to studenci) — trzeba za to płacić oddzielnie, bądź taki koszt jest odrębnie wzmiankowany w umowie o czynsz. Jeśli właściciel potrzeba ścieżnika hydraulika czy innego rzemieślnika dla zregulowania czegoś w budynku, właściciel domu korzysta z usług niezaprzeczalnych. Wystarczy telefon. Opłaca się to bardziej niż trzymanie na etacie dozorcę, szczególnie, że nie każdy z nich jest „złotą rączką”.

Oczywista lokatora wobec kamienicznika ulega tutaj wyraźnemu wzmocnieniu w stosunku do prawa pisanego i zwyczajowego, jakie panowało tutaj jeszcze lat temu kilka czy kilkanaście. Zresztą sytuacja mieszkaniowa w RFN jest taka, że nierzadko właściciel szuka lokatora, a nie odwrotnie — lokator „poluje” na wolne mieszkanie. Setki tysięcy mieszkań stoi nawet pustych, bo są zbyt drogie na przeciętną kieszeń pracownika. Mimo to pewne rygory, jeśli chodzi o porządek domowy, nie przestały obowiązywać nie tylko dlatego, że właściciel domu dmucha i chucha na wszystko, każda usługa w mieszkaniu lokatora przeżywa jako własną stratę. Przestrzeganie regulaminu nie mniej zainteresowani są sami lokatorzy, którym, podobnie jak właścicielowi, obce jest powiedzenie „wolność Tomka w swoim domu”.

EUGENIUSZ GUR

BIEDNY PAN PIOTR

pisze. A w nim pisała dusza. Piotrowi chciało się ryzykać na własne życie. Wyjeżdża na kurację do Szwajcarii i Włoch. Ale kiedy wybuchła powstanie listopadowe, Michałowski jest na stanowisku — zawiaduje wytwórniami broni i amunicji. Po klęsce emigruje do Paryża.

Michałowski rysował od dziecka bardzo chętnie. W czasie studiów w Krakowie zagłębiał się w malarstwo i od nich zaczął się nieco rzemieślniczo. Cieszył się go do tej roboty okrutnie. Wolał chwile najchętniej spędzać przed sztalugami, ale wolnych chwil nie było tak dużo. I oto mając 33 lata pojawia się w pracowni Mikolaja Charleta, żeby uczyć się malarstwa, kóramu chce się poświęcić bez reszty.

Charles szybko orientuje się, że ma do czynienia z osobowością już układową, inteligencją nieprzeciętną i niepospolitą talentem, któremu brak tylko trendu. Wła test, że sam niewiele może go już nauczyć. Ale może mu wskazać. A więc pokazuje mu obrazy Gericault i Delacroix, który jest właśnie na najlepszej drodze aby dobić ingresu, a w jego osobie klasycyzm.

Dużo romantyzmu odwieca już pracownia wietu malarzy.

Michałowski maluje dużo i z niezwykłą pasją. Najchętniej na ulicy, na nabrzeżu, w rzemni w Montfaucon, gdzie studuje anatomie konia. Godzinami siedzi w Luwrze. Niebawem staje się sensacją artystyczną Paryża. Angliści i Francuzi dobiegają się aby kupić jego obrazy. Jest bogaty i nie musi sprzedawać. Ale „była to jedyna droga, aby uzyskać imię artystyczne, które zdobyć przagnął” — pisała jego córka. „Piotr coraz świątobliwiej, cieszy się powodzeniem, cały Paryż lata za jego koni (...), wszyscy chcą mieć konie Michałowskiego — jak go nazywają”.

Michałowski najprawdopodobniej czekał wielką karierą artystyczną. Ale Paryż trwał tylko 3 lata. Choroba ojca, powrót do Krakowa, gdzie wynajmuje pracownię i jeszcze maluje, śmierć ojca, obowiązki gospodarza, powrót do malarstwa „w wolnych chwilach”. Kiedy wrócił wyjechał ponownie do Francji — następie rok 1882. Powrót do kraju, nowe obowiązki, obowiązki, obowiązki. A kiedy jako tylko o prezesa Towarzystwa Rolniczego Galicji zastąpił przed sztalugami — umiera na serce w wieku 53 lat. Ciele oowure tencz człowieka, to załedwie szkic do prawdziwego dzieła. Jakim ono mogłoby być, gdyby zostało namalowane? Jakim, skoro ten szkie tylko wystarczył — aby uczynić Michałowskiego jednym z naszych najlepszych malarzy?

Holendrów walka z morzem

W wieloletniej walce Holendrów z morzem dziesiątki tysięcy hektarów przetransformowano na jedną, raz na drugą stronę.

Dzisiaj dzięki niesamowicie rozwiniętemu systemowi zapór, śluz, kanałów — grunty położone poniżej poziomu morza przekraczają połowę powierzchni kraju. Osiągnięto to przez, która wystarczałaby do zbudowania kilkuset kanałów morskich.

Szczególnie dotkliwie ciosy zadawały Holandii ramiona Morza Północnego wchodzące głęboko w ląd na południowym zachodzie kraju, w rejonie ujść Renu, Mozy i Skaldy. Ich niszczycielska siła ujawniała się po raz ostatni 1 lutego 1953 r. Datę tę pamięta tu niemal każdy obywatel.

Sztorm o natężeniu nie znanym od średniowiecza zdołał przerwać wały ochronne. Nawet opłonięci i przetrzymujący do wypłynięcia z groźnym żywiołem Holendrzy, popadli w przerażenie wobec gwałtowności powodzi, która zalała 200.000 hektarów, uśmierciła 1835 osób i dziesiątki tysięcy zwierząt, zniszczyła 80.000 budynków i wiele innych obiektów.

Dyskusje nad pytaniem: Jak wykluczyć raz na zawsze takie tragedie? — doprowadziły do przyjęcia w 1953 r. planu „Delta”, przewidującego przecięcie wspomnianych ramion Morza Północnego potężnymi zapórami o ogólnej długości 38 km.

Budowę rosy planowo do początku lat 70., kiedy nadeszła pora ryglowania Skaldy Wschodniej, tworzącej wraz z morzem najdłuższy i najszerszy z zamkniętych zalewów. W tym momencie rozległy się jednak silne protesty obrońców środowiska naturalnego. Alarmowali oni, że likwidacja naturalnych przepływów i odpływów spowoduje zagładę bardzo licznych w tym zalewie wysokowartościowych gatunków fauny i flory (m. in. bardzo cenny ryb i ostryg).

Przeciwnicy zapory powoływali się też na oceny specjalistów, wg których sztorm, który mógłby przerwać umocnione na nowo wały, wystąpiłby raz na kilka tysięcy lat.

Tragedia z 1953 r. skłoniła jednak inżynierów do przewartościowania. Po wymuszonym protestami wstrzymaniu prac i dłuższych dyskusjach doszło w 1976 r. do kompromisu: uwzględniając racje obrońców przyrody — parlament zatwierdził budowę zapory ruchomej, zamkniętej tylko w razie konieczności. Ta decyzja oznaczała bezprecedensowe wyzwanie nawet dla inżynierów holenderskich, uchodzących za nieźwrotliwych archimistrzów budownictwa wodnego.

Szerokość Skaldy Wschodniej u wlotu do morza wynosi 9 km, głębokość do 40 m, a woda porusza się tu z prędkością do 8 m na sekundę, zmieniając stale konfigurację dna. Ruchoma zaporę na całej szerokości była niepotrzebna. Po-

stawiono ułożyć ją tam, gdzie przepływają największe masy wody, a więc na największej głębokości między dwiema sztucznie usypanymi wyspami, oddalonymi od siebie o 3 km.

Ten niezwykle obiekt uruchomiony został uroczystie przez królową Holandii w październiku br. Aby wyrazić uznanie temu ogromnemu osiągnięciu techniki, a także niezłomności Holendrów w zmaganiach z przeciwnościami losu — na ceremonię przybyli prezydent Francji i RFN, król Belgów i inne wysokie osobistości z wielu krajów.

Właściwie chodzi nie o jedną, lecz o 62 stalowe zapory umieszczone między filarami ważącymi do 18.000 ton każdy. Ogromne trudności wiązały się już z samą stabilizacją dna. Do utwardzenia rozkładano na nim „dywany” z tworzywa sztucznego o grubości 38 cm i długości do 270 m. Filary budowane na jednej ze sztucznych wysp, przywołane i ustawiane były z centymetrową precyzją przez specjalnie do tego skonstruowany statek.

Waga ruchomych zasuw między filarami wynosi od 280 do 500 ton każda, grubość 5,4 m, szerokość 41 m i wysokość od 6 do 12 m, zależnie od głębokości wody. Silniki opuszczające zasuw, które normalnie pozostają uniesione, by nie zakłócać przepływów i odpływów morza, włączają się automatycznie przy dojeździe wody do poziomu alarmowego.

Urządzenia uruchamiane są

dą raz na miesiąc, by sprawdzić ich niezawodność. Budowniczości zapewnili, że zapory wytrzymają bez remontu generalnego co najmniej 200 lat.

W ten sposób plan „Delta” został urzeczywistniony. Odtąd żywioł trzymany będzie w szachu nawet podczas najstraszliwszych sztormów.

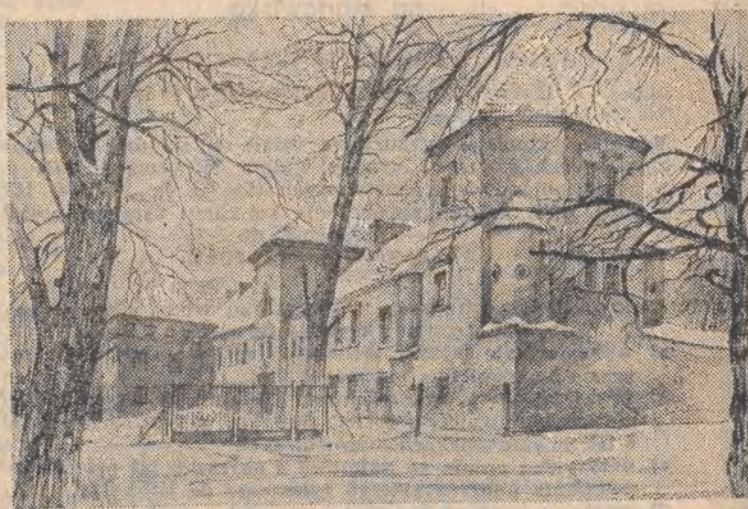
MAREK FIJAKOWSKI

Kim był Mojżesz?

Włoski archeolog, Emmanuel Anati twierdzi, że biblijny prorok, Mojżesz wcale nie musiał być pojedynczą osobą. Według Anatego, „Mojżesz” to imię dynastii charyzmatycznych przywódców, którzy kierowali exodusem Hebrajczyków z Egiptu około 3300 lat temu. Anati utrzymuje, że przez blisko 500 lat wielu osobników o imieniu Mojżesz przewodziło Żydom, a jeden z nich potrafił wykorzystywać talenty aktorskie oraz samowolę i skłonność do protekcjonalności, aby wywrzeć wrażenie na prymitywnych plemionach Hebrajczyków i skłonić ich, aby razem z nim wyruszyli do ziemi obiecanej.

Prof. Anati, który kieruje adresem w pobliżu Mediolanu, zajmującym się badaniami prehistorii, stwierdza, że tak właśnie przebieg wypadków wydał mu się prawdopodobny, kiedy odkrył wielkie, zbudowane przez ludzi platformy na wzgórzach, na południu pustyni Negew.

Anati twierdzi, że platformy mogły być użyte do zapalenia ognia, który Mojżesz mógł przedstawić jako znak od Boga. Włoski profesor twierdzi, że ogień mógł zostać rozprowadzony w odpowiednim czasie przez tajemniczych ludzi, którzy resztę Hebrajczyków zgromadzili się już w pobliżu góry.

OBJEKT ZABYTKOWY

BYŁ. W aktach sieradzkich i piotrkowskich z roku 1416 zostało zapisane, że właścicielami wsi Byki byli Wojciech i Mikołaj z Byków. Oni to właśnie wzniesli do dziś istniejący tutaj zamek.

XV-wieczna budowla Jaxa-Bykowskich podlegała w późniejszych latach wielokrotnym przebudowom. Ród Jaxa-Bykowskich należał do znaczących w ówczesnej Polsce, Jan Stanisław „pan na Bykach” (1540—1624), student Uniwersytetu Krakowskiego, był rotmistrzem królewskim. W 1586 r. otrzymał starostwo łęczyckie i kasztelaniasz konarsko-łęczycki, a w 1609 r. objął stanowisko wojewody sieradzkiego. Był współpracownikiem kanclerza Zamowskiego jako gorliwy katolik i royalista.

Zamek w Bykach — dzisiejsza siedziba Wojewódzkiego Ośrodka Postępu Rolniczego, widąc z okien samochodu jadącego czy to drogą z Łodzi, czy też poruszającego się po dwupasmowym trakcie Warszawa — Katowice. Jest on położony w resztkach zabytkowego parku, jednakowo malowniczo wyglądając zarówno wśród drzew, jak i będąc przykryty puchem śnieżnym. Początkowo był tutaj ponoc gotycki zamek obronny, otoczony fosą i murem ze strzelnicami. W 1604 r. przeprowadzono poważną jego przebudowę. Obecnie jest to budowla, na planie wydłużonego prostokąta, o czterech wieżach. Po 243 latach dokonano następnych zmian podczas restauracji zamku. W I połowie XIX wieku Byki popadły w ruinę, a w trakcie obu wojen światowych uległy znacznym zniszczeniom, jednak za każdym razem podnosiły się ze zniszczeń na stałe wpisując się w krajobraz ziemi piotrkowskiej.

Zamek w Bykach, zwrocony frontem na wschód, zbudowany został z licowanego kamienia polnego oraz cegły. Posiada jedno piętro w części środkowej, znajduje się tu także przejezdna ongiś brama. Na północnym skraju ulokowano najstarszą część zamku — basznię, dołem prostokątną, górą sześcioboczną, wspartą skarpami.

Posiadłość pozostaje w rękach Jaxa-Bykowskich do XVII w. Ostatni z rodziny — Jan, pozostawił część dóbr wraz z wsią Byki swojej córce Zofii z Bykowskich Skórzewskiej. Kolejny podział nastąpił w 1756 r. i wówczas zamek był własnością Malinowskich. Po nich w Bykach pojawili się inni, słynny ród, pochodzący z tych ziem — Wężykowie, którzy rzadzili tutaj do początku XIX wieku. Mniej więcej około roku 1847 majątek dostaje się w ręce Jeziorańskich, z których panowania zamek przechodzi gruntowny remont. W rękach prywatnych zamek znajdował się do 1945 r. Po wojnie ulokowano w nim m. in. składnicę akt Wojewódzkiego Archiwum Państwowego z Łodzi.

Warto, jadąc do Piotrkowa Tryb., zajrzeć tutaj i choćby pobieżnie obejrzeć tę zabytkową budowlę.

MACIEJ JEZIOROWSKI
rys. STEFAN DOBROWOLSKI

Czy wiecie, że...

Naukowcy z Instytutu Naukowo-Badawczego Leśnictwa Litwy otrzymali substancje zapachowe, odstraszające losie, jelenie, dziki i inne łowne zwierzęta. Zwierzęta, które wychodziły poza granice rezerwatów i stref ochronnych, niszczyły plantacje drzew, zasłowy, czasem same stawały się ofiarą kłusowników. Trudno jest ogrodzić wszystkie lasy. Leśnikom pomoże w tym jednak bariera zapachowa, wykorzystująca surowce odpadowe produkcji celulozy. Preparat jest całkowicie nieszkodliwy dla zwierząt, a one tymczasem wolą omijać go z daleka.

W ŁÓDZKIEJ
prasie pisano

50 LAT TEMU

W związku z przyznaniem Karolowi Ossietzkiemu Pokojowej Nagrody Nobla, kanclerz Hitler wydał dekret zakazujący obywatelom Rzeszy przyjmowania Nagrody Nobla. Corocznie trzech zasłużonych w dziedzinie sztuki i kultury Niemców otrzymywałby nagrodę narodową w wysokości 100 tys. marek.

Józef Łobodowski został laureatem nagrody młodych Polskiej Akademii Literatury za książkę „Demon nocy”.

Morze ognia w Cincinnati. Rozbicie uległo 9 zbiorników, z których wyciekło ok. 800 m³ litrów ropy naftowej i benzyny. Płonąca plama szerokości 4 mil przybliżyła się do miasta. Spaleniu uległa m. in. rafineria ropy, 10 fabryk, stacja radiowa i jedna z ulic na przedmieściu. W mieście wybuchła panika.

25 LAT TEMU

Jak poinformowała w Genewie agencja TASS, Stany Zjednoczone i Wielka Brytania przerwały genewską konferencję w sprawie zaprzestania doświadczeń z bronią nuklearną.

Minister oświaty Wacław Tułodziński zaproponował projekt reformy nauczania języków obcych w szkołach. W myśl projektu, począwszy od 5 klasy szkoły podstawowej młodzież uczyć się ma języka rosyjskiego, którego nauka będzie kontynuowana w szkole średniej równoległe z jednym z języków zachodnioeuropejskich.

Amerykanie wystrzelili w kierunku Księżyca aparat „Voyager — 3”. Znajdując się na pokładzie kamera telewizyjna przekazała na Ziemię serię zdjęć. Zamiast jednak spaść na powierzchnię Księżyca, „Voyager — 3” minął go w odległości 40 tys. km.

Handel wprowadza udogodnienia w ratulnej sprzedaży telewizorów produkowanych krajowych. Pierwsza wpłata wynosić ma 10 proc. ceny, w tym że ani wpłata ani wysokość raty nie może być niższa niż 200 zł.

Oprac. (Jsb)

Komputerowa swatka

W ciągu 3 lat już kilka tysięcy osób skorzystało z usług komputerowego biura matrymonialnego przy Centrum Informatyki Gospodarki Morskiej w Gdańsku. Obecnie w rejestrze znajduje się blisko 3,5 tys. klientów. Ponieważ jednak informatycy byli świadomi swoich ograniczonych kompetencji w kwestiach merytorycznych, nawiazali współpracę z psychologami i socjologami z Uniwersytetu Gdańskiego, zajmującymi się problematyką małżeństwa. Wśród współpracowników znaleźli się nawet lekarze z tytułami profesorów.

I tak powstał w roku 1984 komputerowy system matrymonialny „Razem”.

System ten jest jednym w swoim rodzaju w Polsce. Od innych, również opartych na obliczeniach komputerowych, odróżnia go „skala zainteresowań”, stosowana do możliwości profesjonalnego komputera. Inne biura pracują na mikrokomputerach, a partnerów dobierają na podstawie kilku podstawowych cech lub... znaków zodiaku. Natomiast w gdańskim „Razem” bierze się pod uwagę blisko 120 danych, cech osobowościowych i zagadnień dotyczących poglądów klienta oraz poszukiwanego przezeń partnera.

Zwiększa to — jak twierdzą specjaliści — szansę trafnego wyboru. Nie znaczy to oczywiście, że „Razem” czy jakiegokolwiek system komputerowy, potrafi dokonać idealnego wyboru, a zwłaszcza zapewnić małżeńskie szczęście.

A oto garść socjologicznych obserwacji i działań gdańskiego „Razem”. Dających przy pomocy tego biura do małżeństwa kobiet jest prawie dwa razy więcej niż mężczyzn. W takimś stopniu jest to uzasadnione dysproporcją pomiędzy osobami dwóch płci w dużych aglomeracjach, gdzie kobiet jest o ok. 10 proc. więcej. A właśnie z dużych miast wywodzi się znakomita większość klientów biura. Nie jest to dysproporcja jedyna. Wśród kobiet największą grupę stanowią 30—32-letnie, zaś wśród mężczyzn ludzie o pięć lat młodszy. Kobiety górują wykształceniem, aż 40 proc. z nich legitymuje się dyplomem wyższej uczelni, podczas gdy tylko 20 proc. mężczyzn osiągnęło ten cenzus. W przedziale średniego wykształcenia proporcje są niewiele bardziej wyrównane. Wśród mężczyzn dominują ludzie po szkołach zasadniczych.

Kobiety — przynajmniej w deklaracjach — są na ogół bardziej wymagające w stosunku do partnerów niż mężczyźni, natomiast mniej od nich krytyczne w autoocenie. Za atrakcyjne i bardzo atrakcyjne uważa się większość wszystkich pań. Natomiast mężczyźni wydają się być raczej przeciętni.

Rysuje się pewna prawidłowość: im wyższe ktoś stawia wymagania partnerowi, tym trudniej mu go znaleźć. Wszystko to ogromnie ogranicza szanse komputera. Choćby był „najmądrzejszy” nie potrafi zleświć idealnej pary z 30-letniej kobiety po studiach, mającej o sobie wysokie mniemanie i wymagającej od partnera zainteresowania literaturą i turystyką oraz posiadania samochodu z 25-letnim mężczyzną po szkole zawodowej który pragnie nade wszystko szczupłej blondynki o niebieskich oczach a której intelekt niespecjalnie go interesuje.

Jakie czynniki decydują o udanym małżeństwie? Na ten temat wypisano już tomy i na pewno nie ma w nich recepty doskonałej. Wchodzą tu bowiem w grę

czynniki subiektywne, których ani dokładnie określić ani zanalizować, ani przewidzieć ich roli w przyszłym, wspólnym życiu się nie da. (P. K.)

Jak uratować krzywą wieżę?

Dzwonnica zespołu katedralnego w Pizie zdobyła sławę nie dzięki niewątpliwie urodzie swej architektury, lecz dzięki zbliżeniu okoliczności, który sprawił, że zaczęła się pochylać już na etapie budowy, zyskując przydomek krzywej wieży. Budowa ta trwała dość długo (1173—1370), bowiem kilkakrotnie przerywano prace z powodu trudności z utrzymaniem budynku w pozycji całkowicie pionowej.

W 1986 r. wieża w Pizie pochylona była o dalsze 1,28 milimetra, co wprawdzie wydaje się miarą niewielką, ale przekracza roczną średnią, która na przestrzeni wieków doprowadziła do blisko 5-metrowego odchylenia budynku od osi pionowej. Jeśli zanotowane obecnie tempo utrzymania się, wieża runie za ok. 200 lat.

Komisja ekspertów, którzy sprawują opiekę nad zabytkiem, opracowała dwa projekty zabezpieczenia go przed katastrofą. Po pierwsze — postanowiono utwardzić grunt, na którym wznosi się wieża, bowiem jej pochylanie się jest spowodowane przede wszystkim faktem, że została zbudowana na podmokłym, gliniastym gruncie, ustępującym pod blisko 14,5-tys. tonowym ciężarem budowli. Drugi projekt przewiduje zdemontowanie najwyższego segmentu wieży, w którym zawieszony jest dzwon. Ten element budowli waży wprawdzie tylko 750 ton, co stanowi zaledwie 5 proc. jej całej masy, ale nawet ta niewielka zmiana ciężaru spowodowałaby obniżenie środka ciężkości wieży, a zatem zbliżenie do sytuacji zgodnej z prawami ciężenia.

NSU rocznik 1939

„Nikt z kimkolwiek rozmawiając nie zapytał ile włożyłem pracy i serca, tylko ile za ten wóz dałem” — tak napisał do mnie w Hicie pan Marek Nowicki ze Zgierza, który ma NSU z 1939 roku.

Wkrótce rozmawialiśmy z panem Markiem o jego perypetiach związanych z zakupem, remontem (ośmiolatnim!) i eksploatacją tego samochodu.

— Kupiłem go w 1975 roku — wspomina właściciel. — Nie stać mnie było na nowe auto, więc postanowiłem kupić starszy wóz i własnoręcznie doprowadzić go do stanu używalności. Brakowało mi pieniędzy oraz stałego miejsca do

garażowania. Wędrowałem z nim po różnych podwórkach i garażach.

Największy kłopot był z remontem zmuszającego szkieleto samochodu. Wspólnie z bratem Pawłem zrekonstruowali najbardziej zniszczone elementy. Koledzy śmiali się z nich, że bardziej potrzebny jest do pracy stolarz przy tym aucie niż blacharz. Przy okazji odpalania starych farb z karoserii odkryli, że całe nadwozie jest lutowane. W kilku miejscach trzeba było zaizolować dziury po kulach karabinowych.

Brakujące elementy i podzespoły dorabiano bądź przystosowywano z

innych pojazdów. Dorabiane pa-niewki, krzyżaki i jeszcze kilka innych części. Rozrusznik, prądnicę, sygnał i oświetlenie przystosowywano do nowości. Samochód jest obecnie sprawny i corocznie badanie techniczne w stałej obsługi przechodzi bez poprawek.

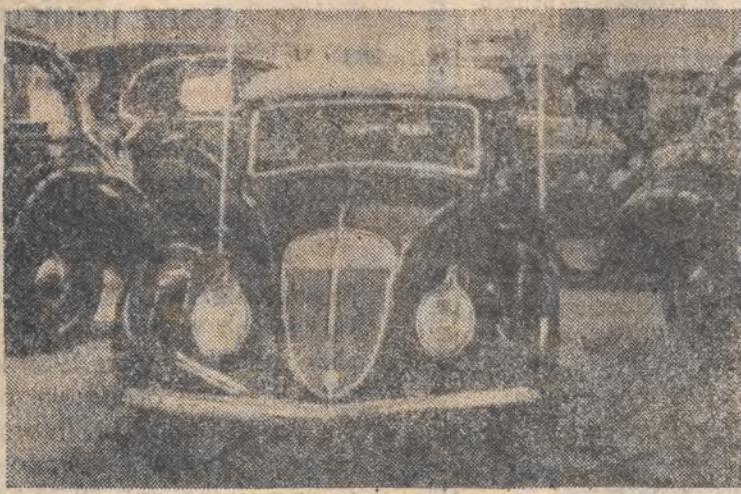
Pan Marek Nowicki jest z zawodu kierowcą, mądzo więc ma ochotę po pracy zasiadać za kierownicą swojego NSU. Gdy jednak zachodzi potrzeba wyjazdu auto nigdy nie zawodzi. Np. w zimie na kole zalegała leżąca w urzędzie kula. Rodzina i znajomi mają zabawę.

Rozmawiając z panem Markiem o tym wozie usłyszałem wiele informacji na temat trudów, jakie musi pokonać właściciel starego samochodu. Gdy jednak remont się powiedzie, satysfakcja jest ogromna.

— Tapicerkę w wozie zrobił mi szwagier Kazimierz Witich. Dzięki niemu sufit mam jak w królewskiej sypialni — śmieje się M. Nowicki. — Mam katalog i instrukcję obsługi do tego wozu. Dla mnie nie stanowi on już absolutnie żadnej tajemnicy. Chętnie podzielę się moimi doświadczeniami z innymi posiadaczami tego modelu.

Od siebie dodam, że NSU był samochodem licencyjnym zakupionym od Fiata. Model ten niewiele różnił się od „Fiata 1100”, który zresztą gościł już w naszej rubryce. Ponieważ Niemcy bardzo solidnie przygotowywali wszystkie samochody, stąd ich obecność do dziś, także i na naszych drogach.

R. PERCZAK

MINISTER BUDOWNICTWA, GOSPODARKI
PRZESTRZENNEJ I KOMUNALNEJ

ogłasza konkurs

na stanowisko

dyrektora Łódzkiego Przedsiębiorstwa
Budownictwa Przemysłowego w Łodzi.

Powołana komisja konkursowa działa w składzie określonym w art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. nr 24, poz. 122 z późn. zm.). Termin zakończenia konkursu ustalony został — najpóźniej do
31 marca 1987 roku.

Kandydaci zgłaszający się do konkursu winni spełniać następujące kryteria formalne:

- wykształcenie wyższe techniczne ze specjalnością w zakresie budownictwa lądowego,
- praktyka zawodowa minimum 10-letnia w przedsiębiorstwach budownictwa przemysłowego; w tym co najmniej 5 lat na stanowiskach kierowniczych,
- pozytywna opinia co najmniej z okresu 5 lat pracy bezpośrednio poprzedzającego zgłoszenie do konkursu,
- wzorowa postawa moralna i społeczna, spełnienie wymogów określonych szczegółowymi przepisami oraz umietywość współpracy z ludźmi,
- nieprzekraczalny wiek — do 45 lat,
- dobry stan zdrowia, udokumentowany świadectwem lekarskim o braku przeciwwskazań medycznych dla zatrudnienia na stanowisku dyrektora przedsiębiorstwa.

Oferty kandydatów powinny zawierać:

- zgłoszenie do konkursu,
- ankietę personalną,
- tytuły,
- odpis dyplomu,
- odpis świadectw pracy,
- opinie służbowe,
- świadectwo lekarskie.

Oferty należy przysyłać pod adresem:

Ministerstwo Budownictwa, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej
Departament Kadr i Szkolenia, ul. Wspólna 2,
00-926 Warszawa, z dopiskiem: „Konkurs”.

Nieprzekraczalny termin składania ofert upływa w 14 dniu od daty ukazania się ogłoszenia prasowego. Oferty złożone po upływie terminu nie będą rozpatrywane. Zastrzega się prawo unieważnienia konkursu bez podawania przyczyn.

ZPP „LENORA” w ŁODZI, ul. SREBRZYŃSKA 42,
OGŁASZA JĄ

PRZETARG NIEOGRANICZONY
na sprzedaż:

KROSNA ŻAKARDOWE TYPU „REINSHAGEN”

- Nr inw. 553/52172, ilość wylotów 40, stopień zużycia 75 proc., cena wywoławcza 375 000 zł.
- Nr inw. 553/52173, ilość wylotów 40, stopień zużycia 75 proc., cena wywoławcza 286 000 zł.
- Nr inw. 553/51869, ilość wylotów 40, stopień zużycia 75 proc., cena wywoławcza 287 000 zł.
- Nr inw. 553/52170, ilość wylotów 40, stopień zużycia 75 proc., cena wywoławcza 305 000 zł.
- Nr inw. 553/52171, ilość wylotów 40, stopień zużycia 75 proc., cena wywoławcza 362 000 zł.

KROSNA ŻAKARDOWE TYPU „VAUPEL”

- Nr inw. 553/52210, ilość wylotów 48, stopień zużycia 75 proc., cena wywoławcza 231 000 zł.
- Nr inw. 553/52209, ilość wylotów 48, stopień zużycia 75 proc., cena wywoławcza 231 000 zł.
- Nr inw. 553/52218, ilość wylotów 40, stopień zużycia 80 proc., cena wywoławcza 203 000 zł.
- Nr inw. 553/52240, ilość wylotów 48, stopień zużycia 75 proc., cena wywoławcza 250 000 zł.
- Nr inw. 553/52241, ilość wylotów 48, stopień zużycia 75 proc., cena wywoławcza 250 000 zł.

Przetarg odbędzie się w ZPP „Lenora” w Łodzi, ul. Srebrzyńska 42, dnia 19 lutego 1987 r. o godz. 10.
Maszyny można oglądać w godz. 10—12 na terenie ZPP „Lenora” (bliższych informacji udziela dział gł. mechaniki, tel. 33-39-09 w. 111 lub 169).
Warunkiem udziału w przetargu jest wpłacenie do kasy przedsiębiorstwa wadium w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej maszyny.
Zakład nie uzupełnia brakujących części i nie ponosi odpowiedzialności za niepełne wyposażenie maszyn.
Zastrzega się prawo odstąpienia od przetargu bez podania przyczyn.

ZPP „LENORA” w ŁODZI, ul. SREBRZYŃSKA 42,
OGŁASZA JĄ

PRZETARG NIEOGRANICZONY

- na następujące roboty z materiałów własnych wykonawcy, do wykonania w 1987 roku:
- Remont dachów wraz z obróbkami blacharskimi w Zakładzie „B” przy ul. Gdańskiej 47.
 - Malowanie ognioochronne, owado- i grzybobójcze konstrukcji drewnianych o powierzchni ok. 5.000 m kw.

W przetargu mogą brać udział jednostki gospodarki uspołecznionej oraz sektor nie uspołeczniony.
Oferty zgodnie z zarządzeniem ministra budownictwa, gospodarki przestrzennej i komunalnej z dnia 25 marca 1986 r. (MP nr 11, poz. 72) wraz z podaną stawką godzinową na roboty będące przedmiotem przetargu, należy składać w dziale głównego mechanika ZPP „Lenora”, ul. Srebrzyńska 42 (pok. 209).

Komisijne otwarcie ofert odbędzie się w dniu 17 lutego br. o godz. 10. Bliższych informacji udziela dział gł. mechanika, tel. 33-39-09 wew. 111 lub 169.
Zastrzega się prawo wyboru oferty, jak też odstąpienia od przetargu bez podania przyczyn.

ZPP „LENORA” w ŁODZI, ul. SREBRZYŃSKA 42,
OGŁASZA JĄ

PRZETARG NIEOGRANICZONY

- na:
- Roboty budowlane,
 - Roboty transportowe (mechaniczne),
 - Roboty elektryczne,

związane z budową szybu dźwigowego, murowanego, 5-kondygnacyjnego w zakładzie „B” przy ul. Gdańskiej 47.
Oferty zgodnie z zarządzeniem ministra budownictwa, gospodarki przestrzennej i komunalnej z dnia 25 marca 1986 r. (MP nr 11, poz. 72) należy składać w dziale postępu technicznego i inwestycji ZPP „Lenora” w Łodzi, ul. Srebrzyńska 42 (pok. 217) w terminie 14 dni od daty ukazania się ogłoszenia, w godz. 10—13.

Dokumentacja do wglądu oraz bliższe informacje w ww. dziale (tel. 33-39-09 w. 143).
Wadium w wysokości 25.000 zł należy wpłacić do kasy ZPP „Lenora” przy ul. Srebrzyńskiej 42 lub na konto NBP VI O/M Łódź, nr 47063 — 837, w terminie do dwóch dni przed komisijnym otwarciem ofert, które nastąpi w dniu 18 lutego br. o godz. 10.
Umowa na wykonanie robót winna być zawarta w ciągu 14 dni od daty ogłoszenia wyniku przetargu.

Zastrzega się prawo wyboru oferty, jak też odstąpienia od przetargu bez podania przyczyn.

WYKONAWCZO

DOM jednorodzinny, wygody, warsztat, duży ogród, działka 0,2 ha, mieszkalna 100 m² — sprzedam. Pabianice, Laskowa 8, tel. 15-36-87 (10—18).

DOM piętrowy nowy — sprzedam. Lisy 17230. Biuro Ogłoszeń, Sienkiewicza 3/5.
DOM jednorodzinny, piętrowy — sprzedam. 55-24-58.

17370 g
DOM drewniany bez wygód, ogród 520 m² zamienić na M-3 Bałuty. Brzozwinowa 40.

17298 g
SEGMENT — stan surowy — sprzedam. 36-71-14.
17447 g
SEGMENT (stan surowy) i M-3 zamienić na dwa mieszkania Lisy 17446. Biuro Ogłoszeń, Sienkiewicza 3/5.

17306 g
POSZUKUJE budynku wolno stojącego na rzemioło. Bałuty, powyżej 50 m kw. 55-60-53.
17647 g

KUPNO-SPRZEDAŻ

PRZEDWOJENNE obrazy, zegary, porcelana i inne starości — kupię. Tel. 86-84-24.

18757 g
TELEWIZOR kolorowy PAL/SECAM na gwarancji — kupię. 87-28-29.

17491 g
PRZEDZIE — anilane kupię. Tel. 36-40-23.

1434 g
ELASTIL: 22, 33, 44, stilon — kupię. Tel. 57-93-77.

1349 g
OBRAZ, figurkę — kupię. 86-97-69.

1411 g/1412 g
GRZEJNIK olejowy, magnetyczny „Kalinka” — sprzedam. 34-45-12.

1325 g
MAGIEL-prasowalnię — sprzedam. Wiskitno, Spółdzielcza 7.

1488 g
ZAMRAZARKĘ — sprzedam. 78-72-67.

17181 g
„AMSTRAD” 6128 z monitorem kolorowym — sprzedam. 74-11-23.

17143 g
TELEWIZOR PAL/SECAM 24 cale „Meiz” budki galanterii-odzieżowej (lokalizacja) — pilnie sprzedam. 32-06-66.

17459 g
TELEWIZOR kolorowy, wiązania „Marker” — sprzedam. 48-68-99.

17455 g
TELEWIZOR kolorowy (gwarancja) do magnetowidu — kupię. 78-62-60.

17368 g
KOZUCH damski nowy, czapkę (jasną) z nutrli damską, lise ogony — sprzedam. Tel. 84-52-33.

17500 g
FUTRO z młuszek — sprzedam. Tel. 36-40-23.

1433 g
KOZUCH z kapturem szczupły, kurtkę z norek (ciemny brąz), kurtkę z rudych lisów, kozuch męski szczupły — sprzedam. Tel. 36-02-77.

1409 g
TOCHÓRZOFRETKI — skóry, tania sprzedam. Pabianice, Żymierskiego 63.

989 g
ZX „Spectrum” 48 K — sprzedam. 55-74-09.

17438 g
PALMY i wózek inwalidzki — tania sprzedam. 57-40-56.

17282 g
SPRZEDAŻ kwiatów sztucznych, wieńców. Konstantynów, 22 Lipca 15. Plesiak. Kupię barwnik różowy, tel. 84-86-89 wieczorem.

1419 g
SPRZEDAŻ: trąbki „BS”, gitare akustyczna „Musima”, akordeon „Weltmeister 80”. Łask, tel. 24-62.

1328 g
SMAŻALNIE sezonowa w dobrym punkcie — sprzedam. 52-72-67 po 18.

17473 g
SKLEP — sprzedam. Tatrzańska 28/7.

17385 g-E
MASZYNY stolarskie — sprzedam. Drewno — kupię. Tel. 52-19-84.

17403 g
KOMBAJN „Anna” Z644, dołarkę „Alfa Lawal”, chłodziarkę do mleka 40 l — sprzedam. Koluszki, Brzezińska 162.

17453 g
PUDEŁKI srebrne miniaturowe po championie — sprzedam. 78-34-23.

18206 g
DALMATYŃCZYKI — sprzedam. 51-22-10.

17462 g
BOKSERKI rodowodowe, po championie — sprzedam. Norwida 7/40, wieczorem. 16837 g

WYKONAWCZO

KUPIE garaż okoliczności 52-56-66.

18338 g
„NISSAN Sunny”, dwu-letni — sprzedam. 13-12-87.

18558 g
ROZRUSZNIK „Golf-Diesel” — sprzedam. Tel. 34-37-19.

1314 g
„FIATA 124 Sport” na części — sprzedam. Tel. 33-69-16.

701 g
ZAPRASZAMY od 1 lutego 1987 — całonocny parking strzeżony. Łódź, Kilińskiego 165. Gajewska.

1153 g

WYKONAWCZO

17306 g
POSZUKUJE mieszkania. 33-75-21.

17387 g
POSZUKUJE M-3, umiłowane, z telefonem (bloki). Lisy 17507. Biuro Ogłoszeń, Sienkiewicza 3/5.

17471 g
LOKALU poszukuję (Bałuty). 51-79-32.

17471 g
KAWALERKI bloki do wynajęcia poszukuję. 78-63-47.

1323 g
WYNAJME pokój samotnej pani. Tel. 81-26-43.

1395 g
M-3 (47 m), przed zasiedleniem, Zduniska Wola — zamienię na Łódź. 84-34-51.

17514 g
MIESZKANIE (52 m) z telefonem. Warszawa zamienię na M-3 w Łodzi. Oferty: Warszawa, Garwolińska 18/65.

17179 g
TRZY mieszkania (80, 55, 40 m) z telefonami zamienię na jedno duże lub domek z telefonem. 55-54-40.

17193 g
MIESZKANIE dwupokojowe, kuchnia, wygodne zamienię na większe. 57-06-64.

15429 g
46 m, parter, bloki zamienię na większe. 36-33-54 (8-15).

17492 g
WŁASNOŚCIOWE M-4, M-5 — kupię, (Aród-mieście). 55-24-58.

17371 g
TRZYPOKOJOWE — nowe budownictwo w Piotrkowie. Trybunałskim sprzedam. Lisy 1452. Biuro Ogłoszeń, Piotrkowska 88.

17978 g
SPRZEDAŻ M-4 (Bałuty). 52-82-36.

17191 g
TRZY pokoje — Retkinia — sprzedam. Tel. 51-24-43.

17051 g
ODDAM w dzierżawę lokal 400 m (woda, c.o., kanalizacja, siła). 52-74-01, 9—11; po 19.

WYKONAWCZO

1346 g
FIZYKA, matematyka, chemia, Mgr Sidorkiewicz. 78-58-02.

1491 g
STOLARZ podejmie pracę. Tel. 55-55-70.

1491 g
MALŻENSTWO podejmie pracę chałupniczą — szycie i inne propozycje. 55-31-03.

1495 g
PODEJME pracę na overlock (rajstopy, bluzy). 33-16-18.

17243 g
WYKwalifikowana szwaczka przyjmie pracę w sektorze prywatnym. 87-28-72, po 17.

18755 g
POTRZEBNA gospośka dochożąca do małej rodziny. Tel. 78-71-07.

17502 g
ZATRUDNIĘ dziewczynkę na maszynę nr „5”. Zakład dziewiarski, ul. Przybyszewskiego 1.

1432 g
POMOC do dziecka ośmioletniego na trzy dni w tygodniu — potrzebna. Tel. 86-91-27.

1424 g
PRZEDSIĘBIORSTWO zakratnicze (woj. śle- radzkie) zatrudni na dogodnych warunkach mistrza krawieckiego. Lisy 17508. Biuro Ogłoszeń, Sienkiewicza 3/5.

WYKONAWCZO

36364 g
TELEPOGOTOWIE, 78-64-19, Kaczmarek.

16106 g
TELENAPRAWA. Ro-ślak. 43-28-67.

36297 g
TELENAPRAWA. Brzozowicz 33-16-76.

FABRYKA URZĄDZEŃ MECHANICZNYCH „PONAR” — PABIANICE

Pabianice, ul. Żukowa 3/3

producent szlifierek do płaszczyzn i narzędziowych

zatrudni natychmiast:

inżynierów o specjalnościach:

- elektryk,
- elektronik,
- mechanik,

pracowników posiadających kwalifikacje:

- elektromontera,
- elektronika,
- hydraulika,
- maszynisty sprężarek,
- suwnicowego,

pracowników akordowych w zawodach:

- tokarz,
- frezer,
- formierz.

Bliższych informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje dział kadr i spraw socjalnych w godz. 7—15, tel. 15-65-16 wewn. 110. 559-k

TELENAPRAWA

52-38-20 Wozniak.

15325 g
PAL/SECAM dekoder. Magnetowidy — przestajam. Inż. Robakiewicz, 78-04-08.

36678 g
VIDEO-KAM — filmowanie uroczystości, Janus, 78-47-84.

15628 g
VIDEO-REC. Filmowanie uroczystości. Frukacz. 81-65-81.

859 g
PLISOWANIE — Świątek, Matejki 14/65 (16—19).

17411 g
LODÓWKI, zamrażarki naprawa. Wójcik 84-42-80.

1118 g
CIEPŁE solarium zaprasza. 32-57-85, Włocławskiego 1, Żukomska.

17305 g
SOLIDNE wyciszenie drzwi, blokad, zamki. Uszczelnianie okien, zamki. Przybylski 51-52-11.

899 g
UKŁADANIE glazury, terrakoty, 74-88-35, Kostrzewski.

17134 g
PARKIETY — układanie, cyklinowanie. Klebik. 81-34-41.

36063 g
CYKLINOWANIE, lakierowanie, 43-24-18, Instytucjom rachunki. Treja.

CYKLINOWANIE

bezpłowe, lakierowanie. Janiczek, 36-12-44.

18726 g
CYKLINOWANIE bezpłowe, lakierowanie 43-48-27 Grzywacz.

36456 g
CYKLINOWANIE bezpłowe, lakierowanie Podsekowskiego 36-40-56.

15277 g
GLAZURA, hydraulika. Michałowski, Spławak, 87-03-01.

1088 g
PARKIETY, glazura — układanie, cyklinowanie. 74-73-24, Bohdzian.

15773 g
ŻALUZYJE przeciwsłoneczne. 51-39-58. Skrzyplński. 36031 g

1416 g
ŻALUZYJE — Zamysłowski. 48-94-30.

1394 g
HYDRAULICZNE — Adamkiewicz. Tel. 74-05-22.

14273 g
SUPERWYCISZANIE, zabezpieczanie drzwi (blacha, blokad, zamki sterowane). 87-05-39. Hejman.

470 g
PRYWATNY gabinet lekarski. Problemy psychologiczne, rodzinne i seksualne, psychoterapia. Grzegorz Pawliczak. Sitowice 19/10 — wtorki, czwartki (18—20).

1271 g

16301 g
ESKULAP — pomoc lekarska, zabiegi pielęgniarstwa. EKG u pacjenta. Tel. 32-27-82.

1710 g
PRZEWÓZ towarów „Jelcz” wywrotka (duża skrzynia). Tel. grze- cznościowy 57-09-30 godz. 15—18. Biernat.

36626 g
UKŁADY wydechowe. Nadkole Judyta 20 (od Traktorowej). Inż. Myskowski.

ROZWI

14730 g
AGENCJA Matrymonialna „Marlena”, skrytka 37, Betchatów.

16182 g
REWELACYJNE oferty matrymonialne — cały świat — „Mira”, Łódź 4, skrytka 138.

ŻADYBY

2010 g
WYŻEL przybłąkał się, oddam 81-20-39.

36140 g
RABKA — przyjmie dzieci, dorosłych. Tel. 769-29.

36140 g
POSIADAM gotówkę, samochód — podejmę współpracę. Oczekuje propozycji. Lisy 1352. Biuro Ogłoszeń, Piotrkowska 96.

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA INŻYNIERII MIEJSKIEJ „INŻYNIERIA — ŁÓDŹ”

ul. Sienkiewicza 85

OFERUJE USŁUGI W ZAKRESIE:

- wbijania kafarem KP 32 G słupów i pali żelbetowych i stalowych o długości do 12 m i ciężarze 4 ton,
- wykonanie przecisków o średnicach w zakresie 60—120 cm i długości 50 m wiertnicą WP 60/120.

Szczegółowe informacje uzyskać można pod nr tel. 43-60-48, 43-62-33, 43-29-07. 195-k

WIDZĘSKA FABRYKA NICI m. H. SAWICKIEJ

„ARIADNA”

ŁÓDŹ, ul. NICIARNIANA 2/6

ZATRUDNI:

kierownika działu zaopatrzenia.

Wymagane kwalifikacje:

- wykształcenie wyższe,
- 4 lata pracy zawodowej, w tym 2 lata na stanowisku samodzielnym.

Przedsiębiorstwo oblicza wynagrodzenie wg zakładowego systemu wynagradzania obowiązującego od 8 czerwca 1984 r. Podania wraz z kwestionariuszem osobowym należy składać w terminie

sobota

31 STYCZNIA

PROGRAM I

8.30 Tydzień na dziale
9.00 „Drops” — magazyn dla dzieci i młodzieży oraz film z serii: „Jazon z gwiazdowego patrolu” (20 odcin.)

10.30 DT — wiad.

10.40 Stare, nowe, najnowsze

11.55 Wędrowni daleki i bliski — „Sztuka Czarnej Afryki” (2) — film prod. franc.

13.05 W świecie ciszy

13.35 Telewizyjny koncert

14.05 Z Polski rodem

14.30 „Zdrowie” — wojakowy magazyn public.

15.05 Antologia dramatu powstającego Federico Garcia Lorca „Miłość don Perlimplina do Belisy w jego ogrodzie”

16.15 Morze wokół nas

16.45 Studio sport — relacja z mistrzostw świata w narciarstwie alpejskim

17.15 Teleexpress

17.30 Losowanie Dużego Lotka

17.45 Noworoczne spotkanie

18.00 Lista przebojów muzyki poważnej

18.30 „Sporty” — program public.

19.00 Dobranoc — „Opowiadania Muminków”

19.10 Z kamerą wśród zwierząt

19.30 Dziennik

20.00 „Zandarm w Nowym Jorku” — franc. film fab.

21.40 „Czas” — mag. public.

22.10 7 dni na świecie

22.20 DT — wiad.

22.30 Sportowe rytmy tygodnia

23.00 Kino nocne: „Bezskrzydełko w noc bez snu” — film prod. argentyńskiej

19.30 Dziennik telewizyjny (dla niesłyszących)

20.00 Studio sport

21.00 Wielkie filmy małego ekranu „Saga rodu Forsyte” (20) „Milczące zaloty” — ang. ser. obyczajowy

21.50 Nie tylko ja jeden — program publ.

22.20 Scena piosenki aktorskiej — Magdalena Zawadzka

22.50 Wieczorne wiadomości

poniedziałek

1 LUTEGO

PROGRAM I

16.20 DT — wiad.

16.25 Telewizyjny festiwal widowisk lalkowych dla dzieci — „Wyspa Kapitanów”

17.15 Teleexpress

17.30 Echa stadionów

18.00 Kobieta za ladą (7) — „Historia praktykantki Zuzanny” serial obyczajowy prod. CSRS

18.45 Program public.

19.00 Dobranoc „Dziewczynka i zając”

19.10 Laboratorium — „Halo”

19.30 Dziennik

20.00 „Rozmowa na telefon” (1)

20.15 Teatr Telewizji — Aleksander Scibor-Rylski „Bliski nieznajomy”

21.50 DT — komentarze

22.10 „Rozmowa na telefon” (2)

22.25 Studio sport — kronika mistrzostw świata w narciarstwie alpejskim

22.55 Na krawędzi słowa

23.15 DT — wiad.

PROGRAM II

17.30 Spiewnik domowy — „Marsz ułanów księcia Józefa Poniatowskiego”

18.00 Wiadomości (dla niesłyszących) (2)

18.30 Wokół estrady — Maria Kotarska

19.00 „Zabijaka” — film TP

19.30 Dziennik

20.00 „Polska zima” — „Obrazki z Istebnego”

20.15 Gwiazdy wielkiego sportu

20.45 Spotkanie z kulism — recital Romualda Tesserowicza (2)

21.20 Prosto z morza — program public.

21.50 Biografie — „Colette” (1)

22.40 „Cieślarowcy” — pr. public.

23.20 Wieczorne wiadomości

PROGRAM II

19.30 Domowe przedszkole

9.30 Teleferie — „Narty”

10.00 Kino teleferii: „3 + jedna” (1) — „Rekord skoczni” — serial prod. polsko-czechosłowackiej

10.30 DT — wiad.

10.40 Film dla 2 zmiany — „Ptaki ciemnych krzewów” (3)

11.30 Poradnik Domatora

11.55 „Sawa” — zyciodajna rzeczka (1) — jugosłowiański film dok.

12.20 Prawo na co dzień

16.20 DT — wiad.

16.25 TV festiwal widowisk lalkowych dla dzieci „Zabonada”

17.15 Teleexpress

17.30 Gazeta rolnicza

18.00 Telewizyjny Informator

18.20 Plusy i minusy czyli: gospodarze znaki zapytania

19.00 Dobranoc — „Wodnik Szwarek i jego staw”

19.10 Klinika zdrowego człowieka

19.30 Dziennik

20.00 Konferencja prasowa rządu

20.15 Ptaki ciemnych krzewów (3) serial prod. am.

21.05 DT — komentarze

21.25 Studio sport — kronika mistrzostw świata w narciarstwie alpejskim

21.55 Program public.

22.05 Wieczór z X Muzy

23.10 DT — wiad.

PROGRAM II

17.30 Pół godziny dla rodziny — „Rodzice i dzieci”

18.00 Wiadomości (2)

18.30 „Short noje” — film dok. prod. RFN

19.30 Dziennik

20.00 „Yoko-geri, czyli kopnąć nogą” (2)

20.30 „Moja muzyka” — Bolesław Kardaśowski (2)

21.00 W obronie własnej — „Celuloza w Świdzie”

21.30 Nowe kino Ameryki Południowej — „Godzina Marli” — film prod. argentyńskiej

23.15 Wieczorne wiadomości

PROGRAM II

17.30 Pół godziny dla rodziny — „Rodzice i dzieci”

18.00 Wiadomości (2)

18.30 „Short noje” — film dok. prod. RFN

19.30 Dziennik

20.00 „Yoko-geri, czyli kopnąć nogą” (2)

20.30 „Moja muzyka” — Bolesław Kardaśowski (2)

21.00 W obronie własnej — „Celuloza w Świdzie”

21.30 Nowe kino Ameryki Południowej — „Godzina Marli” — film prod. argentyńskiej

23.15 Wieczorne wiadomości

PROGRAM II

17.30 Pół godziny dla rodziny — „Rodzice i dzieci”

18.00 Wiadomości (2)

18.30 „Short noje” — film dok. prod. RFN

19.30 Dziennik

20.00 „Yoko-geri, czyli kopnąć nogą” (2)

20.30 „Moja muzyka” — Bolesław Kardaśowski (2)

21.00 W obronie własnej — „Celuloza w Świdzie”

21.30 Nowe kino Ameryki Południowej — „Godzina Marli” — film prod. argentyńskiej

23.15 Wieczorne wiadomości

17.30 Losowanie Express Lotka i Super Lotka

17.40 Telewizyjny film dokumentalny — „Kraków rewolucyjny”

18.20 Studio sport — kronika mistrzostw świata w narciarstwie alpejskim

19.00 Dobranoc — „Zaczarowany ołówek”

19.10 Archiwum XX wieku — „U-Thant” cz. I

19.30 Dziennik

20.00 Publicystyka — „Pólmstek szczęścia” — komedia prod. CSRS

20.30 DT — komentarze

20.35 Studio sport — mistrzostwa Europy w jeździe figuralnej na lodzie

23.20 DT — wiadomości

PROGRAM II

17.30 Pół godziny dla rodziny

18.00 Wiadomości (2)

18.30 Kosmiczny fest — teletur-niel (2)

19.00 Przeciwnie „Dwójki”

19.30 Dziennik

20.00 „Polska zima” — Łęczyca, Tum (2)

20.15 Dookoła świata — Tropem głodu

21.00 Auto-Moto-Fan-Klub

21.30 Ekran szczerości — W Wołominie (2)

22.00 Osadnicy sami

22.45 Wieczorne wiadomości

PROGRAM II

17.30 Pół godziny dla rodziny

18.00 Wiadomości (2)

18.30 Kosmiczny fest — teletur-niel (2)

19.00 Przeciwnie „Dwójki”

19.30 Dziennik

20.00 „Polska zima” — Łęczyca, Tum (2)

20.15 Dookoła świata — Tropem głodu

21.00 Auto-Moto-Fan-Klub

21.30 Ekran szczerości — W Wołominie (2)

22.00 Osadnicy sami

22.45 Wieczorne wiadomości

PROGRAM II

17.30 Pół godziny dla rodziny

18.00 Wiadomości (2)

18.30 Kosmiczny fest — teletur-niel (2)

19.00 Przeciwnie „Dwójki”

19.30 Dziennik

20.00 „Polska zima” — Łęczyca, Tum (2)

20.15 Dookoła świata — Tropem głodu

21.00 Auto-Moto-Fan-Klub

21.30 Ekran szczerości — W Wołominie (2)

22.00 Osadnicy sami

22.45 Wieczorne wiadomości

PROGRAM II

17.30 Pół godziny dla rodziny

18.00 Wiadomości (2)

18.30 Kosmiczny fest — teletur-niel (2)

19.00 Przeciwnie „Dwójki”

19.30 Dziennik

20.00 „Polska zima” — Łęczyca, Tum (2)

20.15 Dookoła świata — Tropem głodu

21.00 Auto-Moto-Fan-Klub

21.30 Ekran szczerości — W Wołominie (2)

22.00 Osadnicy sami

22.45 Wieczorne wiadomości

PROGRAM II

17.30 Pół godziny dla rodziny

18.00 Wiadomości (2)

18.30 Kosmiczny fest — teletur-niel (2)

19.00 Przeciwnie „Dwójki”

19.30 Dziennik

20.00 „Polska zima” — Łęczyca, Tum (2)

20.15 Dookoła świata — Tropem głodu

21.00 Auto-Moto-Fan-Klub

21.30 Ekran szczerości — W Wołominie (2)

22.00 Osadnicy sami

22.45 Wieczorne wiadomości

PROGRAM II

17.30 Pół godziny dla rodziny

18.00 Wiadomości (2)

18.30 Kosmiczny fest — teletur-niel (2)

19.00 Przeciwnie „Dwójki”

19.30 Dziennik

20.00 „Polska zima” — Łęczyca, Tum (2)

20.15 Dookoła świata — Tropem głodu

21.00 Auto-Moto-Fan-Klub

21.30 Ekran szczerości — W Wołominie (2)

22.00 Osadnicy sami

22.45 Wieczorne wiadomości

PROGRAM II

17.30 Pół godziny dla rodziny

18.00 Wiadomości (2)

18.30 Kosmiczny fest — teletur-niel (2)

19.00 Przeciwnie „Dwójki”

19.30 Dziennik

20.00 „Polska zima” — Łęczyca, Tum (2)

20.15 Dookoła świata — Tropem głodu

21.00 Auto-Moto-Fan-Klub

21.30 Ekran szczerości — W Wołominie (2)

22.00 Osadnicy sami

22.45 Wieczorne wiadomości

dzienniczek

W RAPORCIE epubliki... przez grupę amerykańskich lekarzy stwierdzono, że w szpitalach w Stanach Zjednoczonych zastraszająco szybko wzrasta liczba dzieci, które rodzą się z fizycznymi i umysłowymi zaburzeniami powstałymi na skutek zażywania narkotyków przez ich matki. W Nowym Jorku, gdzie prowadzona jest szczegółowa statystyka, w szóstym roku zarejestrowano 884 przypadki noworodków z objawami głodu narkotycznego. Przeciwnie na tysiąc noworodków osiem rodzi się z zaburzeniami tego typu.

GDY NASTĄŁ NAJCIEŻSZE MROZÓW, w domu przy ul. Rybackiej 2 w Opolu rozpoczęło wymianie kaloryferów. Nie, wcale nie dlatego, że coś tam się zepsuło — była to wymiana (a więc i towarzyszące jej wyłączenie ogrzewania) wcześniej zaplanowana! Lokatorzy, gdy dowiedzieli się, że spółdzielnia mieszkaniowa „Przyszłość” ma zamiar robić to przez dwa tygodnie, ostro zaprotestowali i planowane zbieżenie ludzi musiano przerwać. Na zdrowie!

OKAZAŁO SIĘ, że lustra mogą skutecznie odstraszać desperatów od samobójczych zamysłów. Skonstatował to szereg transportu publicznego w Sapporo w Japonii, gdzie na stacjach metra są instalowane z powodzeniem zwierciadła. W okresie od 1971 do 1984 roku aż 60 osób rozstało się z życiem pod kołami kolei podziemnej. Od chwili umieszczenia luster na stacji Odori w lipcu 1984 roku nie zanotowano ani jednego przypadku targnięcia się na życie. Zarząd kolei jest zdania, że od uczynienia tragicznego kroku odstrasza samobójców ich własny wygląd w decydującej chwili.

FUTRO z łapek karakulowych zostało skradzione z pokoju Sądu Wojewódzkiego w Białej. Jego właścicielka, pani sędzia, prze-

WADZI WŁAŚNIE SPRAWĘ O kradzież.

PO SZESNASTU LATACH aresztowania w Sydney amerykańskiego deseryera wojny wietnamskiej. Był on żołnierzem piechoty morskiej i w czasie ucieczki w 1970 r. ukrył się w Australii pod przybranym nazwiskiem. Zatrzymano go w chwili, gdy zgłosił się w Sydney do ambasady USA po paszport w celu odpowiadania chorego ojca.

DOKTOR EKONOMII w wywiadzie dla „Dziennika Włocławskiego” (Bydgoszcz): „Obliczone już, że jeśli jeden ubli-

źniaczych braci poświęcił się karierze naukowej i zostanie profesorem uniwersytetu, a drugi pójdzie do zawodówki, a potem do pracy, ich zarobki zrównają się po 40 latach. I to pan profesor będzie gonili brata”.

SZWAJCARSKI ZEGARMISTRZ skonstruował zegarek, w którym obrotowe wskazówki obracają się w lewo. Również liczby na tarczy umieszczone zostały w odwrotnej kolejności. Teraz ambulatory zegarmistrz będą tamować głowę, jak tu bieg wskazówek na cyferblacie udziwniła jeszcze bardziej.

O tempore...

okazany w tej rubryce przed tygodniem przykład z olimpiady brydżowej o-ruszył naszych czytelników jak rzadko który. Z królem kier kontaktowano się osobiste, telefonicznie i listownie, aby zawiadomić go o znalezieniu sposobu wygrania gry przez gracza na pozycji 8, mimo sprytnego obrony W.

Istotnie, Szanowni Czytelnicy, obrona W w oryginalnej rozgrywce olimpijskiej była interesująca, lecz jakby nie przemysłowa do końca i S mógłby to wykorzystać i swoje pięć pędzi zrealizować. Nie zrobił tego, a my opisaliśmy wiernie jak było naprawdę — żebyście wiedzieli, że nawet na tak wysokim szczeblu rodzą się na przemian pomysły genialne i takie sobie, choć te drugie sąsun-kowo rzadko.

Żeby już tę kwestię zakończyć, powiedzmy zatem, że gdy W na górę trzeffi zrzucił od razu waleta i dziesiątkę autową — rozgrywający po odegraniu asa i króla pik może bez trudu wejść na stoł na siódmą trzeffi (pod warunkiem, że w drugiej lewie przebił karo nie trójką, lecz ósemką) i na asa karo oraz na damę i waleta pik wyrzucił damę i dwie bloki kier. Tak więc gra

W mogłaby zdobyć nasze uzna-nie dopiero wtedy, gdyby zachował on kontrolę nad trzecią sió-demką autową na stole (w tym celu trzeffa zostawił sobie — o-bok dwójki — waleta lub dzie-siątkę trzeffi). Miło nam, że tak

AK865
AW73
A7
109

N
W
E
S

D73
K65
K042
AK8

wielu czytelników poradziło sobie z tym problemem.

A teraz krótkie nadanie: s po-tych! W należy wygrać ziomnika pikowego po ataku N waletem karo. S bije waleta karo asem i za-cyna ściągać pik. Niestety, e-

karuje się, że S ma swartege waleta autowego. Spróbujcie to rozegrać, a potem czytajcie nasz komentarz.

Przed wszystkim chciełbyśmy przestrzec przed narzucającym się impasem kierowym, bowiem zmna-se zlanie damy są dokładnie ta-kie same, jak możliwość oddania na nią lewy. Może więc